Załącznik do Uchwały
Nr 414.2020 Zarządu Powiatu
w Pile z dnia 25 listopada 2020r.

RAPORT Z REALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU PILSKIEGO ZA LATA 2017-2018

PIŁA 2020

Zamawiający:

Powiat Pilski

Wykonawca:

Ekolog Sp. z o.o.

ul. Świętowidzka 6/4

61-058 Poznań

Autorzy opracowania:

Jakub Smakulski

Julia Pakuła

Spis treści

1. Wstęp 4
   1.1. Podstawa prawna wykonania raportu 4
   1.2. Cel wykonania raportu 4
   1.3. Okres jaki obejmuje raport 4
   1.4. Źródła danych 4
2. Cele Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pilskiego 5
3. Podstawowe dane o powiecie pilskim 8
   3.1. Położenie i podział administracyjny 8
   3.2. Demografia 10
   3.3. Gospodarka 11
   3.4. Infrastruktura sieciowa 12
   3.5. Ukształtowanie powierzchni ziemi 14
   3.6. Geologia 15
   3.7. Klimat 16
   3.8. Wody powierzchniowe i podziemne 16
   3.9. Zasoby przyrodnicze 22
4. Realizacja zadań w latach 2017-2018 27
   4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza 27
   4.2. Zagrożenie hałasem 32
   4.3. Pola elektromagnetyczne 34
   4.4. Gospodarowanie wodami 35
   4.5. Gospodarka wodno-ściekowa 38
   4.6. Zasoby geologiczne 40
   4.7. Gleby 41
   4.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów 43
   4.9. Zasoby przyrodnicze 46
   4.10. Zagrożenie poważnymi awariami 52
5. Analiza wskaźników monitorowania 61
6. PODSUMOWANIE 63

SPIS RYCIN 64

SPIS TABEL 65

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna wykonania raportu

Konieczność sporządzenia raportu z realizacji Programu ochrony środowiska wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. 2019 poz. 1396).

1.2. Cel wykonania raportu

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 2001 r. (t. j. Dz. U. 2019 poz. 1396), z wykonania programów ochrony środowiska, co dwa lata sporządza się raporty.

Przygotowanie niniejszego Raportu ma na celu zebranie w jednym dokumencie danych, które będą stanowiły podstawę do oceny stanu realizacji celów wynikających z programu ochrony środowiska.

1.3. Okres jaki obejmuje raport

Okres za jaki sporządzany jest raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pilskiego na lata 2016-2020, obejmuje lata 2017-2018.

1.4. Źródła danych

Dane dotyczące realizacji poszczególnych zadań wyznaczonych w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pilskiego za lata 2017-2018 pozyskano poprzez ankietyzację jednostek wyznaczonych jako wdrażające poszczególne zadania w danym okresie czasu. Ankietyzacji poddano 21 jednostek, w tym 10 jednostek samorządu terytorialnego i 11 innych jednostek. Uzyskano łącznie 17 odpowiedzi, co stanowi 80,9%.

Na podstawie otrzymanych odpowiedzi oraz danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu, Głównego Urzędu Statystycznego oraz danych udostępnionych przez Starostwo Powiatowe w Pile, sporządzony został Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pilskiego za lata 2017-2018.

2. Cele Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pilskiego

Podstawowym celem sporządzenia Programy Ochrony Środowiska dla Powiatu Pilskiego była realizacja zadań związanych z polityką ochrony środowiska przez jednostkę samorządową. Dokument stanowił podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem, spajając wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody. Program ochrony środowiska określa przede wszystkim zespół działań mających na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W Programie wyznaczone zostały następujące cele strategiczne i kierunki działań:

1. Ochrona Klimatu i jakości powietrza
   - Stymulowanie działań mających na celu ograniczenie niskiej emisji,
   - Propagowanie wykorzystania ekologicznych źródeł energii w tym ze źródeł odnawialnych,
   - Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej,
   - Inicjowanie i prowadzenie inwestycji drogowych poprawiających stan nawierzchni,
   - Inicjowanie zmian w organizacji ruchu drogowego mających na celu ograniczenia nadmiernej emisji w centrach miast i terenach rekreacyjnych.
2. Zagrożenie hałasem
   - Zinwentaryzowanie źródeł nadmiernego hałasu,
   - Ustalenie i konsekwentne przestrzeganie ograniczeń w zakresie korzystania ze środowiska,
   - Budowa ścieżek rowerowych,
   - Prowadzenie nasadzeń zieleni ochronnej,
   - Modernizacja i renowacja nawierzchni dróg.
3. Pola elektromagnetyczne
   - Wprowadzenie do mpzp zapisów dotyczących ochrony przed promieniowaniem,
   - Informowanie społeczeństwa o zagrożeniach nadmierną emisją pól elektromagnetycznych,
   - Propagoanie wiedzy na temat wyników badań pomiarów i kierunku zmian.
4. Gospodarowanie wodami
   - Rozbudowa sieci wodociągowej, budowa i rozbudowa Stacji Uzdatniania Wody,
   - Rozpoznanie potrzeby ustanowienia stref ochronnych ujęć wody,
   - Utrzymanie i odbudowa urządzeń melioracyjnych.
5. Gospodarka wodno-ściekowa
   - Budowa, modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków oraz realizacja kanalizacji sanitarnej,
   - Ewidencja zbiorników bezodpływowych,
   - Kontrola opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz egzekwowanie przyłączania do realizowanych sieci kanalizacji sanitarnej,

- Inspirowanie programów mających na celu ograniczenie spływu azotu z terenów rolniczych.

6. Zasoby geologiczne
   - Eliminacja nielegalnej eksploatacji kopalin,
   - Ochrona złóż kopalin przed zabudową infrastrukturalną.
7. Gleby
   - Przestrzeganie zasad dobrej praktyki rolniczej KDPR w zakresie ochrony gleb użytkowanych rolniczo,
   - Wspieranie i rozwijanie rolnictwa ekologicznego,
   - Ochrona gruntów ornych.
8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów
   - Informowanie i współpraca ze służbami ochrony środowiska w zakresie prawidłowego składowania odpadów oraz wyeliminowania niewłaściwej gospodarki odpadami niebezpiecznymi,
   - Informowanie społeczeństwa o zagrożeniu zdrowia ludzi przy samodzielnym usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
   - Zapewnienie finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest przez fundusze ochrony środowiska,
   - Wspieranie inicjatyw zamierzających do usuwania wyrobów budowlanych zawierających azbest.
9. Zasoby przyrodnicze
   - Inspirowanie praz badawczych na obszarach o dużej różnorodności biologicznej, promocja walorów przyrodniczych,
   - Wzmacnianie znaczenia ochrony bioróżnorodności w mpzg,
   - Utrzymanie i rozwój terenów zielonych,
   - Prowadzenie zalesień gruntów porolnych,
   - Nadzór nad gospodarką leśną,
   - Zmiana struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów,
   - Realizacja programów małej retencji w lasach,
   - Ochrona bioróżnorodności w lasach prywatnych,
   - Realizacja niezbędnych działań ochronnych na terenach Natura 2000 wynikających z zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska.
10. Zagrożenie poważnymi awariami
    - Wykreowanie właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia,
    - Wyznaczenie miejsc unieszkodliwiania odpadów powstałych podczas usuwania awarii,
    - Wsparcie jednostek straży pożarnej w zakresie wyposażenia do prowadzenia działań ratowniczych.

W niniejszym Programie wyznaczone zostały również następujące działania systemowe:

1. Edukacja ekologiczna
2. Aspekty ekologiczne w planowaniu przestrzennym

3. Podstawowe dane o powiecie pilskim

3.1. Położenie i podział administracyjny

Powiat pilski położony jest w północnej części województwa wielkopolskiego. Zajmuje powierzchnię 1 268 km2. Powiat graniczy od północy i południa z powiatami województwa wielkopolskiego: złotowskim, czarnkowsko-trzcianeckim, chodzieskim, wągrowieckim. Od zachodu sąsiaduje z powiatem wałeckim (województwo zachodniopomorskie) natomiast od wschodu z powiatami sępoleńskim i nakielskim, położonymi w województwie kujawsko-pomorskim.

Rysunek 1. Położenie powiatu pilskiego na tle województwa wielkopolskiego

Źródło: opracowanie własne

Na strukturę powiatu składa się 9 gmin: jedna miejska – Piła, cztery gminy miejsko-wiejskie - Łobżenica, Ujście, Wyrzysk, Wysoka oraz cztery wiejskie – Białośliwie, Kaczory, Miasteczko Krajeńskie, Szydłowo (Tabela 1).

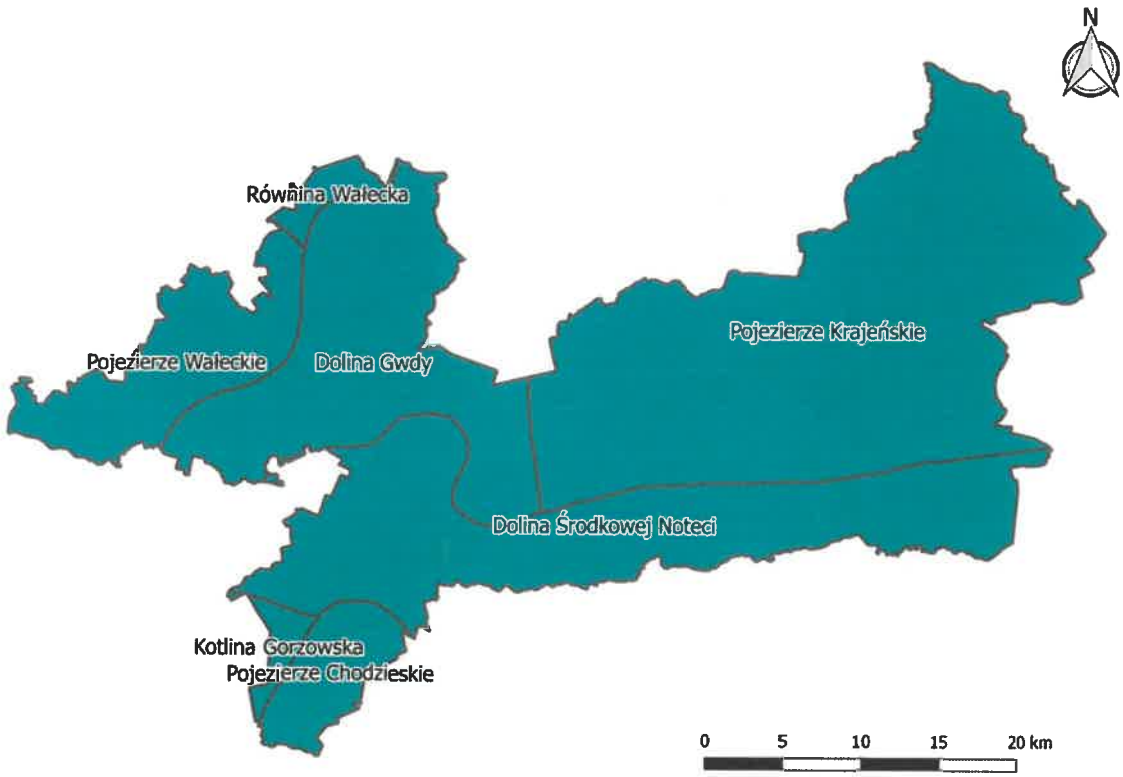
Tabela 1. Gminy powiatu pilskiego z powierzchnią oraz liczbą mieszkańców (stan na rok 2018)

Gmina	Rodzaj	Solectwa	Liczba mieszkańców	Powierzchnia [km2]
Piła	miejska	-	73 398	103
Łobżenica	miejsko-wiejska	23	9 568	191
Ujście	miejsko-wiejska	8	7 961	128
Wyrzysk	miejsko-wiejska	19	13 960	159
Wysoka	miejsko-wiejska	12	6 628	123
Białośliwie	wiejska	9	4 879	76
Kaczory	wiejska	12	7 941	151
Miasteczko Krajeńskie	wiejska	8	3 194	71
Szydłowo	wiejska	18	9 074	266

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Według podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego powiat pilski położony jest na pograniczu 3 makroregionów: Pojezierze Południowopomorskie, Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka, Pojezierze Wielkopolskie oraz w obrębie 7 mezoregionów, wskazanych na poniższej mapie (Rysunek 3)

Rysunek 2. Położenie Powiatu w obrębie mezoregionów

Źródło: Opracowanie własne

3.2. Demografia

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, powiat pilski w 2018 roku zamieszkiwało 136 621 mieszkańców. Przeprowadzona w poniższej tabeli charakterystyka demograficzna wskazuje na przewagę ilości kobiet w stosunku do mężczyzn (wskaźnik feminizacji na poziomie 104) oraz ujemny współczynnik przyrostu naturalnego w Powiecie na poziomie – 0,3‰. Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 18,6 % ogółu ludności powiatu pilskiego. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 61,3 % ogółu ludności. W wieku poprodukcyjnym znajduje się 20,0 % ludności.

Tabela 2. Podstawowe wskaźniki demograficzne Powiatu Pilskiego wg. danych na rok 2018

Wskaźnik demograficzny	Liczba	Jednostka
Liczba ludności	136 621	os.
Liczba kobiet	69 784	os.
Liczba mężczyzn	66 837	os.
Gęstość zaludnienia	108	os./km2
Przyrost naturalny	-40	os.
Współczynnik przyrostu naturalnego	-0,3	‰
Liczba urodzeń	1 340	os.
Liczba zgonów	1 380	os.

Źródło: Dane Głównego Urzędu Statystycznego

W podziale na gminy, największą liczbą mieszkańców charakteryzuje się miasto Piła, które w roku 2018 zamieszkiwało 73 398 mieszkańców. Jednostkami najmniej zaludnionymi są gminy: Miasteczko Krajeńskie (3 194 os.), Szydłowo (4 610 os.), Białośliwie (4 879 os.). W analizowanym okresie (2015-2018) większość gmin charakteryzowała się spadkiem liczby mieszkańców.

Tabela 3. Zmiany liczby ludności i przyrostu naturalnego w gminach powiatu Pilskiego w latach 2015-2018

Gmina	Liczba ludności			
	2015	2016	2017	2018
Piła	74 140	73 987	73 791	73 398
Łobżenica	9 706	9 667	9 594	9 586
Ujście	8 020	8 007	7 993	7 961
Wyrzysk	14 096	14 080	14 031	13 960
Wysoka	6 749	6 729	6 694	6 628
Białośliwie	4 951	4 931	4 891	4 879
Kaczory	7 909	7 886	7 900	7 941
Miasteczko Krajeńskie	3 239	3 253	3 227	3 194
Szydłowo	4 672	4 638	4 645	4 610
Powiat Pilski	137 570	137 382	137 104	136 621

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

3.3. Gospodarka

Na terenie powiatu pilskiego w 2018 funkcjonowało 13 171 podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON. Liczba podmiotów w analizowanym okresie wzrosła o 314. W latach 2016-2018 wzrosła liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, podmiotów gospodarczych sektora prywatnego oraz stowarzyszeń i organizacji społecznych. Tendencją wzrostową charakteryzowała się również liczba podmiotów gospodarczych ogółem. Znacznym spadkiem cechuje się ilość czynnych spółdzielni na terenie powiatu pilskiego.

Tabela 4. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2016-2018

Rok	Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON ogółem	Podmioty gospodarcze w sektorze publicznym	Podmioty gospodarcze w sektorze prywatnym	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	Spółki handlowe	Spółki handlowe z zagranicznym kapitałem	Spółdzielnie	Stowarzyszenia i organizacje społeczne
2016	12 857	476	12 309	9 864	861	126	103	413
2017	12 893	460	12 341	9 834	895	129	105	447
2018	13 171	438	12 631	10 297	728	92	65	451

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

W okresie 2016-2018 stopa bezrobocia w powiecie pilskim kształtowała się w wartościach od 4,3% do 2,9%. Według analizy w danym okresie, sytuacja na rynku pracy uległa polepszeniu i odsetek bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym spadł. Podobna sytuacja występowała w gminach powiatu pilskiego. Najniższy odsetek bezrobotnych w roku 2018 odnotowany został w gminie Miasteczko Krajeńskie. Najwyższe bezrobocie zarejestrowane zostało w gminie Łobżenica.

Tabela 5. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminach Powiatu pilskiego

Gmina	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]		
	2016	2017	2018
Piła	4,0	3,3	2,9
Łobżenica	5,4	4,1	3,5
Ujście	3,4	2,5	2,4
Wyrzysk	5,0	3,7	3,4
Wysoka	5,1	3,5	3,2
Białośliwie	5,2	3,7	2,5
Kaczory	3,6	2,5	2,5
Miasteczko Krajeńskie	4,7	2,9	1,8
Szydłowo	4,4	3,5	2,8
Powiat Pilski	4,3	3,3	2,9

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

3.4. Infrastruktura sieciowa

Zaopatrzenie mieszkańców w wodę

W oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego, w poniższej tabeli przedstawiono charakterystykę sieci wodociągowej w powiecie Pilskim w latach 2016-2018. Sieć rozdzielcza na terenie Powiatu ulega ciągłej modernizacji i rozbudowie. Przewody czynnej sieci rozdzielczej w 2018 roku miały długość 1 054,50 km. Ponadto przy wydłużeniu sieci zwiększyła się również liczba nowych przyłączy. W okresie 2016-2018 do sieci wodociągowej przyłączono 116 kolejnych budynków. Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca znacznie wzrosło w 2018 roku i stanowiło 36,4 m^3.

Tabela 6. Sieć wodociągowa na terenie powiatu pilskiego w latach 2016-2018

Rok	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	Budynki mieszkalne podłączone do infrastruktury wodociągowej [%]	Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam^3]	Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [os.]	Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m^3]
2016	1 033,00	15 651	87,7	4 810,90	131 788	35
2017	1 049,60	15 742	87,6	4 822,60	131 587	35,1
2018	1 054,50	15 767	87,7	4 987,30	131 103	36,4

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Sieć kanalizacyjna

Rozwój sieci wodociągów w Powiecie determinuje modernizacje i rozbudowy sieci kanalizacji. W powiecie pilskim obserwuje się stały wzrost długości czynnej sieci rozdzielczej oraz ilości przyłączy do budynków mieszkalnych. W stosunku do roku 2017 spada ilość mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej z 113 387 do 112 998 osób w 2018.

Tabela 7. Sieć kanalizacyjna na terenie powiatu pilskiego w latach 2016-2018

Rok	Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	Budynki mieszkalne podłączone do sieci kanalizacyjnej [%]	Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [os.]
2016	597,90	67,80	11 359	112 120
2017	598,20	67,60	12 296	113 387
2018	600,70	67,60	12 399	112 998

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Instalacje gazowe

Analiza danych Głównego Urzędu Statystycznego wskazuje, że w latach 2016-2018 nastąpił wzrost długości sieci gazowej o 3 609 m. W badanym okresie wzrosła również ilość czynnych przyłączy do obiektów budowlanych w Powiecie. W 2016 roku do sieci przyłączonych było 7 996 budynków, natomiast w latach 2017 i 2018 liczba czynnych przyłączy zwiększyła się do 9 883 sztuk. Z sieci gazowej w powiecie pilskim w 2018 roku korzystało 76 700 osób.

Tabela 8. Sieć gazowa na terenie powiatu pilskiego w latach 2016-2018

Rok	Korzystający z instalacji w % ogółu ludności [%]	Długość czynnej sieci gazowej [m]	Czynne przyłącza do budynków ogółem [szt.]	Odbiorcy gazu [gosp.]	Ludnosć korzystająca z sieci gazowej [os.]
2016	56,00	576 210,00	7 996	26 866	76 876
2017	55,90	579 819,00	9 883	26 935	76 618
2018	56,10	579 819,00	9 883	26 938	76 700

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Odbiorcy energii elektrycznej

W powiecie pilskim w okresie 2016-2018 zauważa się wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną. W roku początkowym opracowania (2016) zużycie energii wynosiło 91 907 MWh, następnie w roku 2017 wzrosło do poziomu 92 873 i finalnie w roku 2018 w powiecie pilskim zużyto 98 924 MWh energii elektrycznej. Zużycie energii elektrycznej na mieszkańca również charakteryzowało się tendencją wzrostową.

Tabela 7. Charakterystyka zużycia energii elektrycznej w powiecie pilskim w latach 2016-2018

Rok	Odbiorcy energii elektrycznej	Zużycie energii elektrycznej [MWh]	Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca [kWh]
2016	45 213	91 907	668,6
2017	45 829	92 873	676,8
2018	48 467	98 924	722,6

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Ciepłownictwo

W powiecie pilskim w 2016 funkcjonowało 126 kotłowni ciepłowniczych. W latach następnych liczba obsługujących kotłowni zmalała i w roku 2018 było to już tylko 98. Taki spadek udziału kotłowni wskazuje na propagację zmiany źródeł energii cieplnej w budynkach. Długość sieci cieplnej przemysłowej i rozdzielczej w 2017 i 2018 roku wynosiła 69,9 km. Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w 2018 stanowiła 8 887,9 dam^3.

Tabela 8. Charakterystyka zaopatrzenia w energię cieplną w powiecie pilskim w latach 2016-2018

Wyszczególnienie	Rok		
	2016	2017	2018
Kotłownie [ob.]	126	119	98
Długość sieci cieplnej przesyłowej i rozdzielczej [km]	70,2	69,9	69,9
Długość przyłączy do budynków [km]	42,4	42,4	44,2
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie [dam^3]	8 673,1	8 959,5	8 887,9
Sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku [GJ]	544 928,0	561 258,0	557 024,0

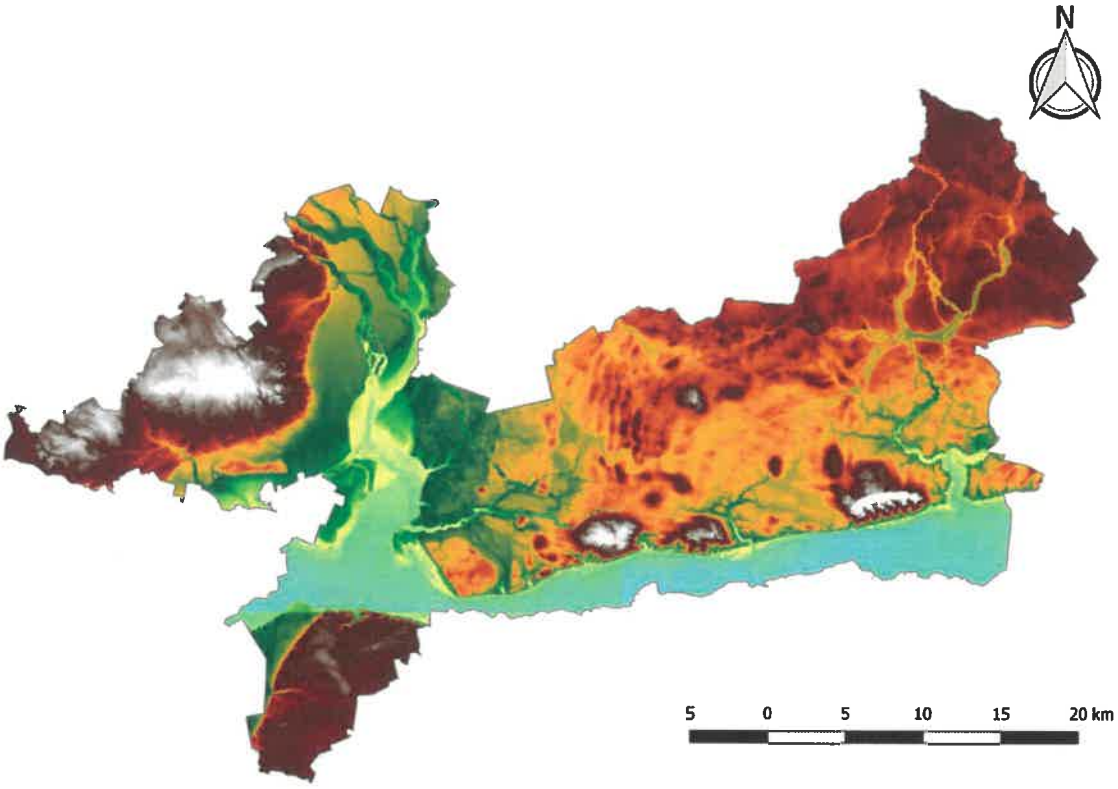
Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

3.5. Ukształtowanie powierzchni ziemi

Obszar powiatu pilskiego, wg fizyczno-geograficznego podziału Polski, położony jest głównie w obrębie Pojezierza Południowopomorskiego oraz Pradoliny Toruńsko Eberswaldzkiej.

Położenie w granicach zasięgu ostatniego zlodowacenia (zlodowacenia bałtyckiego) ma swoje odbicie w ukształtowaniu powierzchni powiatu pilskiego. Na terenie powiatu występują wszystkie charakterystyczne dla krajobrazu niżowego formy rzeźby polodowcowej. Pomiędzy dolinami rzek występują wysoczyzny ze wzgórzami morenowymi z okresu recesji fazy poznańskiej i podfazy krajeńskiej. Zarówno na wysoczyznach morenowych, jak i na sandrach występują liczne jeziora wytopiskowe. Północna część powiatu położona jest w obrębie pojezierzy Wałeckiego i Krajeńskiego przeciętych doliną Gwdy. Rozległe obniżenie Doliny Gwdy było drogą odpływu wód fluwioglacjalnych. Obniżenie sandrowe okalają liczne tereny leśne, głównie bory sosnowe. Pojezierza Krajeńskie i Wałeckie charakteryzują się bardzo urozmaiconym krajobrazem. Pojezierza zbudowane są z licznych pasm wzniesień morenowych oraz form związanych ze stagnacją lądolodu takich jak ozy i kemy. W obrębie obu mezoregionów występują liczne jeziora i cieki, które odśrodkowo spływają do doliny Gwdy. Dużą cześć regionów stanowią łąki i torfowiska, w obrębie których utworzonych zostało wiele rezerwatów. Południowa część powiatu pilskiego położona jest w obrębie rozciągającej się równoleżnikowo pradoliny Toruńsko Eberswaldzkiej w granicach mezoregionu Doliny Środkowej Noteci. Dolina osadzona wzdłuż północnej wysoczyzny Pojezierza Krajeńskiego, którego najwyższe wzniesienie morenowe dochodzi do wysokości 197 m n.p.m. (Dębowa Góra). Deniwelacja w tym miejscu sięga 140 m. Dno doliny Noteci jest terenem silnie zmeliorowanym. W krajobrazie dominują rozległe płaskie torfowiska i łąki oraz liczne olsy i brzeziny.

Rysunek 3. Mapa hipsometryczna obszaru powiatu pilskiego

Źródło: Opracowanie własne

3.6. Geologia

Obszar powiatu pilskiego położony jest w obrębie paleozoicznej platformy zachodnioeuropejskiej, na terenie wału środkowopolskiego. Trzon jednostki geologicznej zbudowany jest ze skał permu i mezozoiku powstałych w wyniku ruchów tektonicznych fazy laramijskiej. Serie lekko sfałdowanych skał mezozoicznych pokryte są utworami kenozoicznymi w postaci piasków, zlepieńców, iłów i skał osadowych. Antyklinorium środkowopolskie jest dość wąską (szerokość średnia 50 km) i bardzo długą strukturą, zbudowaną ze skał permsko-mezozoicznych.

Recesja lądolodu pozostawiła na tym obszarze liczne skały osadowe takie jak piaski, żwiry, iły, gliny i głazy narzutowe. Rozmieszczenie typów genetycznych gleb w powiecie pilskim uwarunkowane jest rzeźbą podłoża. Na terenie Powiatu, w obrębie pojezierzy, znaczna część gleb to to gleby brunatne, płowe oraz bielice. Rejony dolin rzecznych związane są z występowaniem gleb bagiennych oraz madów wytworzonych z piasków, glin i iłów.

Surowce mineralne na terenie powiatu to głównie kruszywa naturalne. Są to głównie nieduże złoża wieku czwartorzędowego. Występują na terenie gmin Szydłowo i Piła, zlokalizowanych głównie w zachodniej części Powiatu. Podzielić je można na trzy typy genetyczne: lodowcowe,

wodnolodowcowe i rzeczne. W obrębie powiatu eksploatowane są również niewielkie złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej (złoża Czajcze) oraz surowców szklarskich (złoża Mirosław AG).

3.7. Klimat

Według regionalizacji klimatycznej Polski (Woś,1993) obszar powiatu pilskiego znajduje się w większej części w granicach regionu XV Środkowowielkpolskiego. Klimat regionu wyróżnia się częstym występowaniem dni z pogodą bardzo ciepłą i zarazem pochmurną. W roku jest ich prawie 60, wśród nich prawie 39 cechuje brak opadu. Region ten wyróżnia się także dość znaczną frekwencją dni przymrozkowych bardzo chłodnych (ponad 100), w których jednocześnie występuje opad. Średnio w roku jest ich prawie 20. W tym regionie zauważalna jest również zdecydowana przewaga dni bez opadu (203). Średnia roczna temperatura dla powiatu pilskiego wynosi 7.7 stopni Celsjusza. Roczna suma opadów waha się w granicach 571 mm. Klimat powiatu pilskiego zarówno jak całej Polski określany jest jako przejściowy. Cechy klimatu uwarunkowane są wpływami oceanu Atlantyckiego oraz kontynentalnymi obszarami lądowymi a także przebiegiem naturalnych barier orograficznych.

3.8. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Powiat pilski położony jest w granicach dorzecza Odry i należy do regionu wodnego Warty. Obszar Powiatu odwadniany jest poprzez dwie duże rzeki Noteć i Gwdę (prawy dopływ Noteci) oraz sieć w większości bezimiennych cieków i rowów. Rzeki tego regionu charakteryzują się głównie reżimem śnieżno-deszczowym z dwoma maksimami stanów w ciągu roku. Okres niżówkowy występuje na tym obszarze głównie jesienią. Ważnym elementem hydrografii regionu są liczne jeziora polodowcowe. Zbiorniki rozmieszczone są głównie w północnych pojeziernych terenach Powiatu i są to głównie małe zbiorniki poniżej 1ha powierzchni. Możemy wyróżnić 6 większych jezior:

- Jezioro Wielkie (Gmina Łobżenica)
- Jezioro Wapieńskie (Gmina Kaczory)
- Jezioro Stryjewskie (Gmina Łobżenica)
- Jezioro Falmierowskie (Gmina Wyrzysk)
- Jezioro Koszyckie (Gmina Miasto Piła)
- Jezioro Trzebońskie Duże (Gmina Łobżenica)

Powiat pilski położony jest w obrębie 37 jednolitych części wód powierzchniowych, które zostały wskazane w poniższej tabeli.

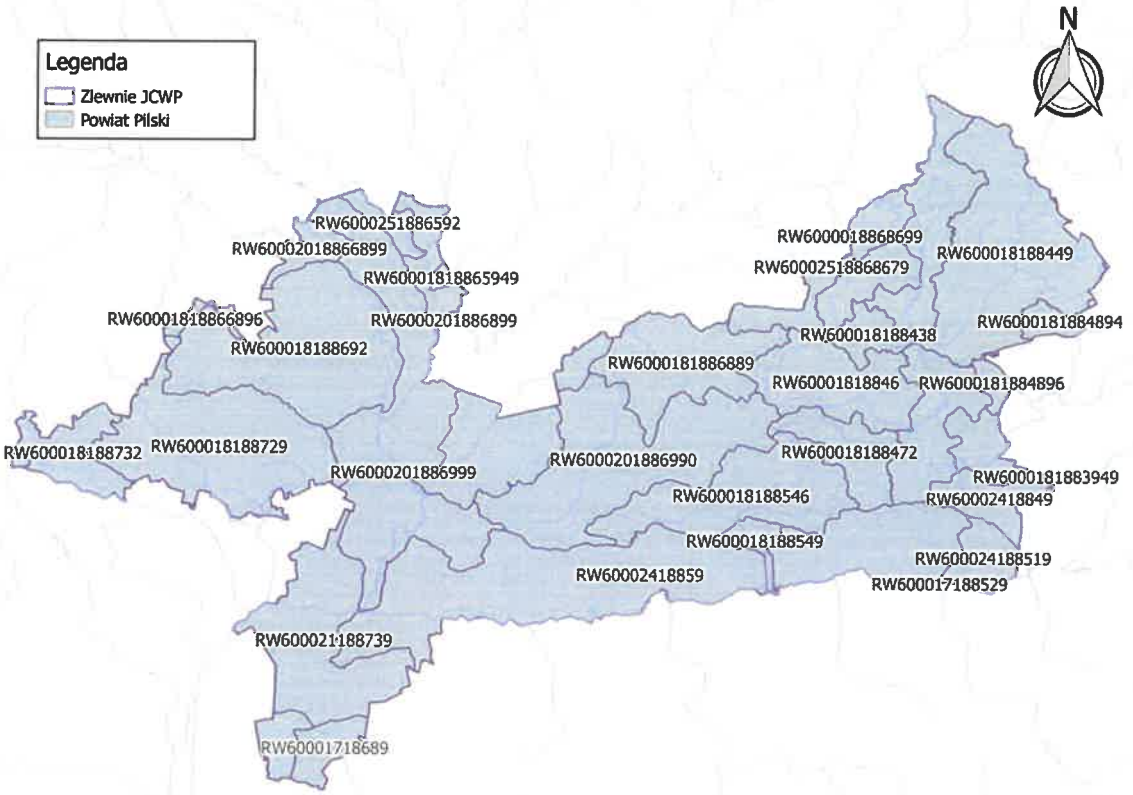
Tabela 8. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie powiatu pilskiego

Lp.	Kod JCWP	Nazwa JCWP	Ocena stanu jcwp w roku 2016	Ocena stanu jcwp w roku 2017	Ocena stanu jcwp w roku 2018
1.	RW6000018868699	Kocunia od wypływu z jez. Sławianowskiego do ujścia	**zły**	b.d.	**zły**
2.	RW6000018874	Kanał Romanowski	b.d.	b.d.	b.d.
3.	RW60001718689	Flinta	b.d.	**zły**	b.d.
4.	RW600017188529	Kcynka	b.d.	b.d.	b.d.
5.	RW6000181883949	Rokitka	b.d.	b.d.	**zły**
6.	RW600018188436	Dopływ spod Kruszek	b.d.	b.d.	b.d.
7.	RW600018188438	Dopływ spod Gromadna	b.d.	b.d.	b.d.
8.	RW600018188449	Lubcza	**zły**	b.d.	b.d.
9.	RW60001818846	Kanał Młotkowski	**zły**	b.d.	b.d.
10.	RW600018188472	Dopływ z Jeziorek Kosztowskich	b.d.	b.d.	b.d.
11.	RW6000181884894	Lubawka	b.d.	b.d.	b.d.
12.	RW6000181884896	Dopływ z Auguścina	b.d.	b.d.	b.d.
13.	RW600018188546	Białośliwka do Dopływu spod Grabówna	**zły**	b.d.	b.d.
14.	RW600018188549	Białośliwka od Dopływu spod Grabówna do ujścia	**zły**	b.d.	b.d.
15.	RW60001818865949	Pękawnica	b.d.	b.d.	**zły**
16.	RW60001818866896	Dopływ spod Dubina	b.d.	b.d.	b.d.
17.	RW6000181886889	Strużnica	b.d.	b.d.	b.d.
18.	RW600018188692	Ruda	**dobry**	**zły**	b.d.
19.	RW600018188694	Dopływ z jez. Wapieńskiego	b.d.	b.d.	b.d.
20.	RW600018188729	Krępica	**zły**	b.d.	b.d.
21.	RW600018188732	Łomnica	b.d.	b.d.	b.d.
22.	RW6000181887369	Trzcianka	**zły**	**zły**	b.d.
23.	RW600020188479	Łobżonka od Jelonki do Orli	**zły**	b.d.	**zły**
24.	RW6000201884899	Orla od Jez. Witosławskiego do ujścia	b.d.	b.d.	**zły**
25.	RW6000201886599	Gwda od zapory Zb. Ptusza do Piławy	b.d.	**zły**	b.d.
26.	RW60002018866899	Dobrzyca od Świerczyńca do ujścia	b.d.	b.d.	b.d.
27.	RW600020188669	Piława od Zb. Nadarzyckiego do ujścia	**dobry**	b.d.	**zły**
28.	RW6000201886899	Głomia od dopł. z jez. Zaleskiego do ujścia	b.d.	**zły**	b.d.
29.	RW6000201886990	Radacznica	**zły**	b.d.	b.d.
30.	RW6000201886999	Gwda od Piławy do ujścia	**dobry**	b.d.	**zły**
31.	RW600021188739	Noteć od Gwdy do Kanału Romanowskiego	**zły**	b.d.	**zły**
32.	RW60002418849	Łobżonka od Orli do ujścia	**zły**	b.d.	b.d.

33.	RW600024188519	Noteć od Kanału Bydgoskiego do Kcynki	b.d.	**zły**	b.d.
34.	RW60002418859	Noteć od Kcynki do Gwdy	**zły**	b.d.	**zły**
35.	RW600025188487	Orla od Jeziora Więcborskiego do wypływu z Jez. Witosławskiego	b.d.	b.d.	**zły**
36.	RW6000251886592	Rurzyca	**zły**	**zły**	b.d.
37.	RW60002518868679	Kocunia do jez. Sławianowskiego	**zły**	**zły**	b.d.

Źródło: dane Monitoring wód powierzchniowych WIOŚ Poznań, GIOŚ

Rysunek 4. Jednolite części wód powierzchniowych w obrębie powiatu pilskiego

Źródło: Opracowanie własne

Wody podziemne

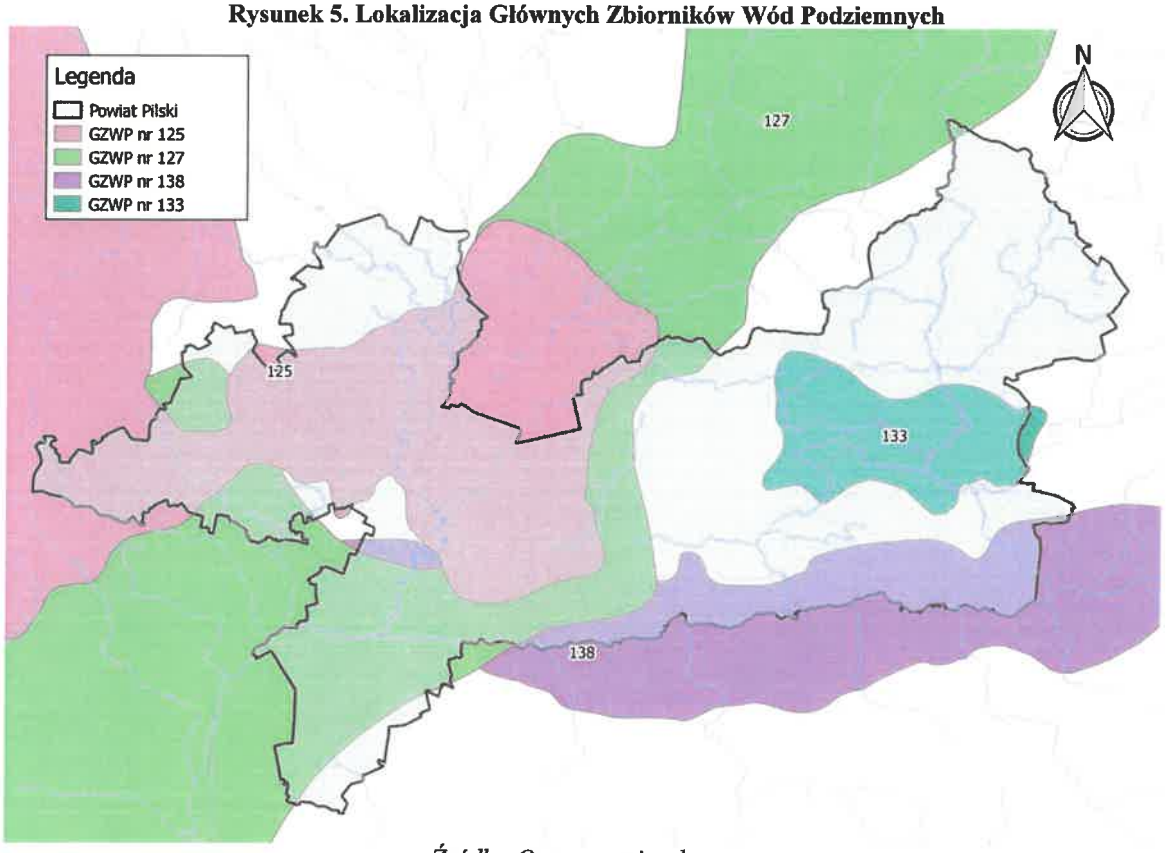
Powiat pilski położony jest w obrębie 4 głównych zbiorników wód podziemnych:

- GZWP nr 133 Zbiornik międzymorenowy Młotkowo – zbiornik typu porowego, osadzony w utworach czwartorzędowych na głębokości ok. 40m. Zajmuje powierzchnię 68 km^2. Zasoby dyspozycyjne zbiornika szacuje się na poziomie 12 000 m^3/d.

- GZWP nr 125 Zbiornik międzymorenowy Wałcz-Piła – czwartorzędowy zbiornik międzymorenowy o szacowanych zasobach dyspozycyjnych 169 000 m^3/d, którego całkowita powierzchnia wynosi 1712 km^2. Średnia głębokość zalegania wynosi 65 metrów.
- GZWP nr 127 Subzbiornik (Tr) Złotów-Piła-Strzelce Krajeńskie – zbiornik trzeciorzędowy osadzony w skałach porowatych na znacznej głębokości średniej ok. 100m. Zasoby dyspozycyjne zbiornika szacuje się na 186 000 m^3/d. Subzbiornik zajmuje powierzchnię 3876 km^2 i swoim zasięgiem obejmuje południowo-zachodnie oraz centralne tereny Powiatu.
- GZWP nr 138 Pradolina Toruń-Eberswalde (Noteć) – podłużny zbiornik swoim zasięgiem pokrywa się z granicami pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej. Pradolinny zbiornik czwartorzędowy odznacza się największymi zasobami dyspozycyjnymi na badanym obszarze kształtującymi się na poziomie 400 000 m^3/d zalegającymi na średniej głębokości 30m. Całkowita powierzchnia wynosi 2100 km^2.

Lokalizacja Głównych Zbiorników Wód Podziemnych w obrębie powiatu pilskiego została przedstawiona na poniższym rysunku (Rysunek 5).

Rysunek 5. Lokalizacja Głównych Zbiorników Wód Podziemnych

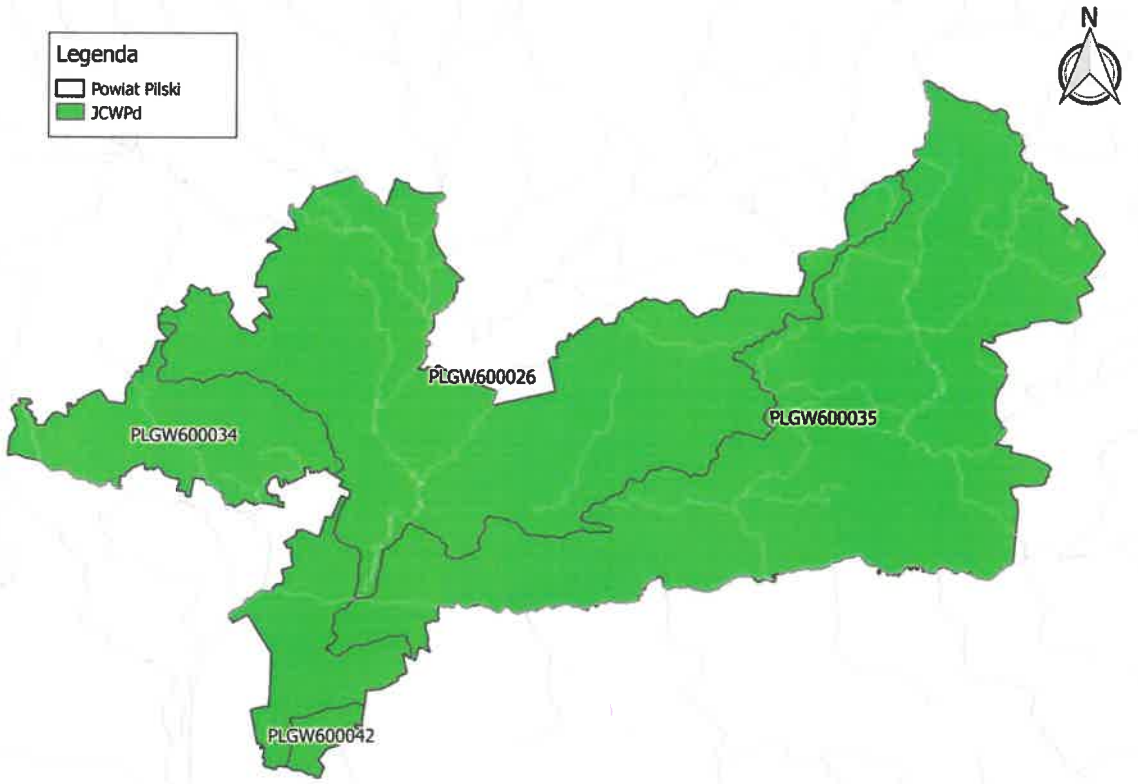

Źródło: Opracowanie własne

Powiat pilski położony jest w granicach 4 jednolitych części wód podziemnych:

- JCWPd 26 – jednolita część wód podziemnych zlokalizowana w zlewni Gwdy o powierzchni 4943,7 km^2. Wody występują tutaj w czterech piętrach wodonośnych: czwartorzędowe, czwartorzędowo-neogeńskie, neogeńsko-paleogeńskie, paleogeńsko-jurajskie. Alimentacja zasobów wodnych zachodzi poprzez infiltrację wód opadowych oraz drenaż przypowierzchniowy dopływów Gwdy i mocniej wciętych dolin rzek Gwdy i Noteci. Udział zasilania podziemnego w odpływie całkowitym rzek w obrębie JCWPd wynosi 61%. Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania stanowią 787 000 m^3/d. Pobór wód w obrębie jednostki dla zaopatrzenia w wodę ludności i przemysłu, rejestrowany w 2011 r., wyniósł 19884,45 tys. m^3/rok.
- JCWPd nr 34 – jednolita część wód charakteryzuje się złożonych wielopoziomowym systemem wodonośnym. Wyróżnia się piętra: czwartorzędowe, neogeńskie i kredowe. Obszar o powierzchni 2753,5 km^2 rociąga się równoleżnikowo kształtem nawiązując do układu doliny Noteci. Obszar występowania tej części wód pokryty jest w dużej części obszarami leśnymi i zielonymi o bardzo niskim stopniu antropopresji. Zasoby wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania określa się na 193 756 m^3/d, z czego wykorzystuje się ok. 8,2%
- JCWPd nr 35 – zajmuje powierzchnię 2217,2 km^2 i swoim zasięgiem obejmuje ponad połowę obszaru Powiatu. Zasadniczy przepływ wód odbywa się przez piętro czwartorzędowe. Na obszarze zaobserwowano 3 schematy krążenia wód, występujące w formach: obiegu lokalnego przypowierzchniowego (drenaż przez dopływy Łobżanki i Noteci, zasilanie przez infiltrację), system pośredni (alimentacja z sąsiednich jednostek, drenaż przez Noteć) i regionalny (alimentacja zachodzi w północnej części zlewni, natomiast drenaż w dolinie Noteci na południu). Nie wykazuje się znaczącego wpływu antropopresji na stan JCWPd nr 35. Pobór wód dla zaopatrzenia ludności, rejestrowany w roku 2011 wynosił 7 318,30 tys m^3/rok. Zasoby dyspozycyjne wód podziemnych określa się na 145 995 m^3/d.
- JCWPd nr 42 – model hydrologiczny złożony z dwóch pięter wodonośnych (piętro neogeńskie i kredowe) o zróżnicowanej budowie i genezie. W granicach powiatu występuje jedynie niewielka północna cześć JCWP nr 42, która związana jest przede wszystkim z systemem drenażu dopływów Noteci. Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania kształtują się na poziomie 132 528 m^3/d. Stopień wykorzystania zasobów wynosi 29,9%.

Rysunek 6. Jednolite części wód podziemnych w powiecie pilskim

Źródło: opracowanie własne

Ocena jakości wód podziemnych w obrębie jednolitych części w granicach powiatu pilskiego w okresie 2016-2018 została przedstawiona w tabeli poniżej (Tabela 11). Badania wykazały stan dobry (II) i zadowalający (III) jakości wód łącznie w 17 punktach oraz stan niezadowalający jakościowo (IV) i zły (V) w 3.

Tabela 9. Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych

Nr JCWPd	Punkt pomiarowo-kontrolny - miejscowość	Klasa jakości wód		
		2016	2017	2018
34	Ługi Ujskie	II	II	II
	Straduń	II	II	II
	Radolin	III	III	II
	Zofiowo	V	IV	V
	Nowe Dwory	II	II	II
	Bęglewo	b.d.	b.d.	II
26	Równopole	III	b.d.	b.d.
	Jastrowie	II	b.d.	b.d.
	Kujan	II	b.d.	b.d.
	Brzeźnica - Kolonia	II	b.d.	b.d.

35	Lipka	II	b.d.	b.d.
	Ujście	III	b.d.	b.d.
	Szamocin	II	b.d.	b.d.
	Dworzakowo	IV	b.d.	b.d.
	Prawomyśl	VI	b.d.	b.d.
42	Gołańcz	III	b.d.	b.d.
	Kobylec	II	b.d.	b.d.
	Kaliszany	II	b.d.	b.d.
	Brzekiniec	II	b.d.	b.d.
	Miączynek	III	b.d.	b.d.

I – wody bardzo dobrej jakości, II – wody dobrej jakości, III – wody zadowalającej jakości, IV – wody niezadowalającej jakości, V – wody złej jakości

Źródło: dane Monitoring wód podziemnych WIOŚ Poznań

3.9. Zasoby przyrodnicze

Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody. Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. 2020 poz. 55) formami ochrony przyrody są:

- parki narodowe,
- rezerwaty przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Spośród form ochrony przyrody wymienionych w ustawie o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. 2018 poz. 1614), na terenie powiatu pilskiego występują:

- **Obszary chronionego krajobrazu** (3)
  - *Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy* – obszar został utworzony uchwałą Nr IX/56/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile 31 maja 1989 roku i ochroną obejmuje powierzchnię 58,375 ha w województwie wielkopolskim oraz 35 535 ha w zachodniopomorskim. Obszar wyróżnia się młodoglacjalnym krajobrazem z urozmaiconą rzeźbą, którą przecinają głęboko wcięte doliny i wysoką lesistością na poziomie ok 82% terenu. Występuje tutaj wiele miejsc lęgowych i ostoi rzadkich i zagrożonych gatunków fauny m. in. tracza nurogęsi, orła bielika, orlika krzykliwego, żubra i bobra, oraz miejsca zlotów i przelotów żurawi, gęsi i kaczek.

Obszar porastają bory sosnowe, łęgi olszowo-jesionowe, grądy oraz bagienne olsy skoncentrowane wzdłuż dolin cieków i jezior.

- *Dolina Noteci* – teren ochrony został wyznaczony 1 lipca 1989 roku na mocy uchwały nr Nr IX/56/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31maja 1989 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim. Złożoność zróżnicowanych ekosystemów takich jak torfowiska, doliny rzeczne z przylegającymi do ich wzgórzami morenowymi oraz możliwości do uprawiania turystyki wskazują na niezwykłą atrakcyjność tego terenu. Krajobraz zdominowany jest przez łąki i trzcinowiska obrastające krawędzie starorzeczy i kanałów. Obszar pełni również funkcję korytarzy ekologicznych dla wielu gatunków ptaków.
- *Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie* – obszar o powierzchni 17,240 ha ustanowiony został Uchwałą Nr IX/56/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. Urz. Nr 11, poz. 95). Charakterystyczną cechą terenu jest naturalny, w niewielkim stopniu zmieniony krajobraz okalający pola uprawne. Obszar skupia się na ochronie doliny rzeki Łobżonki oraz bogatej florystycznie ostoi. W rzeźbie uwydatniają się podłużne faliste struktury związane ze stagnacją lądolodu skandynawskiego w okresie jego etapowego zaniku. Teren częściowo pokrywa się z obszarem Natura 2000 dyrektywy siedliskowej „Dolina Łobżonki" na terenie którego

- **Natura 2000 – Obszary specjalnej ochrony siedlisk** (6)
  - *Dolina Noteci PLH300004* – obszar o powierzchni 47 658 ha obejmuje znaczną cześć doliny Noteci rozciągający się między Bydgoszczą a miejscowością Wieleń i tym samym fragment Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej. Teren chroniony zajęty jest głównie przez torfowiska, trzcinowiska i łąki, otoczone zadrzewieniami w postaci rozwiniętych buczyn, dąbrów i grądów. Siedliska lasów łęgowych okalają tutaj dolinę głównego cieku – Noteci oraz szereg kanałów i rowów. W granicach, zatwierdzonej Decyzją Komisji Europejskiej, ostoi ptasiej występują 22 gatunki ptaków (z zał. I Dyrektywy Ptasiej). Na obszarze wyróżniamy 19 siedlisk chronionych dyrektywą habitatową. Na terenie ostoi ustanowiono granice rezerwatów „Czapliniec Kuźnicki" i „Łąki Ślesińskie" oraz obszar chronionego krajobrazu „Dolina Noteci".
  - *Dolina Rurzycy PLH300017* – obszar chroniony o niedużej powierzchni (1 766 ha) koncentruje się na malowniczej dolinie 25 kilometrowej rzeki Rurzycy. Ciek przecina szereg zbiorników polodowcowych zlokalizowanych na obszarach sandrowych zbiorowiska Lasów Wałeckich. Obszar w większości porośnięty jest lasami iglastymi (67%). Poza nimi występują tu zarówno naturalne lasy mieszane na stromych zboczach doliny jak i olszyny. Klasyczne formy nadrzecznych torfowisk niskich oraz terenów źródliskowych stanowią wartościowy fragment unikalnych ekosystemów charakterystycznych dla regionu Północnej

Polski. W obrębie tego polodowcowego krajobrazu rozpoznano 10 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej i 2 gatunki wymagające wyznaczenia specjalnych obszarów ochrony (Załącznik II Dyrektywy Siedlikowej).

- *Struga Białośliwka PLH300054* – obszar ochrony ustanowiony został 10 stycznia 2011 roku decyzją Komisji Unii Europejskiej (L 33 str. 146). Nieduży teren o powierzchni 251,7 ha skupia się na ochronie doliny rzeki Białośliwki. Obszar został wyznaczony z uwagi na obecność wykształconych grądów środkowoeuropejskich i kwaśnych dąbrów.
- *Dębowa Góra PLH300055* – obszar ostoi wyznaczony został w całości w granicach administracji nadleśnictwa Kaczory. Ochronie podlegają tutaj doskonale zachowane ekosystemu leśne w postaci grądów, które zajmują znaczną powierzchnię, oraz kwaśnych dąbrów, buczyn, łęgów i żyznych ols. W północnej części obszaru wyznaczono siedliska typu wodnego i higrofilnego takie jak osadzone na organicznym podłożu lasy bagienne i torfowiska przejściowe. Charakterystycznym elementem ostoi jest wzniesienie morenowe Dębowa Góra stanowiące najwyżej położony punkt w granicach powiatu pilskiego (192 m n.p.m.).
- *Ostoja Pilska PLH300045* – obszar o powierzchni 3 068,62 ha zatwierdzony decyzją wykonawczą Komisji Wspólnotowej z dnia 16 listopada 2012 r.. Ostoja Pilska w całości położona jest na obszarze pomiędzy morenami czołowymi Czarnkowa i Chodzieży na południu, a morenami usytuowanymi pomiędzy Wyrzyskiem, Wysoką, Strącznem i Zawadą. Na jej terenie stwierdzone zostało występowanie licznych reprezentatywnych siedlisk hydrogenicznych i leśnych. Ostoja pod względem liczby typów siedlisk Natura 2000 oraz obecności wielu gatunków rzadkich i zagrożonych gatunków fauny i flory stanowi jeden z bogatszych obszarów Wielkopolski i szerzej Zachodniej Polski.
- *Dolina Łobżonki PLH300040* – ochroną objęta jest dolina rzeki Łobżonki wraz z dopływami Lubczą i Orlą oraz przyległe torfowiska niskie i łęgi. Niewielkie cieki przecinają tutaj kilka rynien jezior eutroficznych. Strome stoki doliny i liczne spiętrzenia rzeki występujące w jej środkowym biegu nawiązują fizjonomią do otoczenia potoków podgórskich. Obszar wyróżnia się obecnością aż 20 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Występowanie dobrze zachowanych grądów środkowoeuropejskich i buczyn jest cechą szczególną ostoi.

- **Natura 2000 – Obszary specjalnej ochrony ptaków** (3)
  - *Puszcza nad Gwdą PLB300012* – puszcza stanowi rozległy kompleks leśny na terenie którego w większości występują bory sosnowe i otaczające obiekty hydrograficzne lasy łęgowe. Rzeźba genezy polodowcowej urozmaicona jest licznymi jeziorami eutroficznymi i dystroficznymi, miejscami wzbogacona jest torfowiskami niskimi, przejściowymi i wysokimi. Obszar położony jest w obrębie Pojezierza Wałeckiego i zajmuje powierzchnię

77 678,9 ha. Na terenie ostoi wyodrębniono 27 gatunków zwierząt ważnych dla wspólnoty z Zał. II Dyr. siedliskowej i z Zał. I Dyr. Ptasiej, w tym gatunki priorytetowe.

- *Nadnoteckie Łęgi PLB300003* – obszar obejmuje odcinek bagiennej doliny rzeki Noteci w jej dolnym biegu, między ujściem Gwdy a miejscowością Wieleń. W obrębie ostoi porośniętej krzewami i niewielkimi zbiorowiskami leśnymi, ochroną są objęte 23 gatunki ptaków chronionych (z Zał. I Dyr. Ptasiej) takie jak m.in. podróżniczek, kulik wielki (ponad 40% polskiej populacji lęgowej), bąk, bocian biały, dziwonia i derkacz.
- *Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego PLB300001* – obszar silnie zmeliorowanej pradoliny o powierzchni 32 672,06 ha. Od południowej strony ostoja ograniczona jest Tarasem Szamocińskim zajętym w większości przez zbiorowiska leśne. Pozostała cześć terenu, z uwagi na znaczne przekształcenia, pokryta jest zbiorowiskami łąk. Obszar jest cenny przyrodniczo z uwagi na występowanie 18 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 8 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK).

Na terenie powiatu pilskiego utworzonych jest również 6 rezerwatów przyrody: „Kuźnik", „Smolary", „Torfowisko Kaczory", „Wielkopolska Dolina Rurzycy", „Zielona Góra", „Nietoperze w Starym Browarze" oraz 28 użytków ekologicznych. W latach 2017 i 2018 na terenie powiatu pilskiego nie ustanowiono żadnego nowego obiektu ochrony.

Lasy

Pod kątem regionalizacji przyrodniczo-leśnej lasy powiatu pilskiego należą do krainy Wielkopolsko-Pomorskiej (III). Terenami leśnymi na obszarze powiatu zarządzają głównie nadleśnictwa Zdrojowa Góra i Kaczory. Niewielkie powierzchnie na północnych i południowych krańcach administrowane są również przez nadleśnictwa Złotów, Sarbia i Płytnica.

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, w latach 2017-2018 powierzchnia zajmowana przez lasy w granicach powiatu zwiększyła się o 30,77 ha. Wskaźnik lesistości, w okresie analizy, utrzymał się na poziomie 28,7 %. W gminach powiatu pilskiego wskaźnik pokrycia gruntami leśnymi nie zmienił się znacząco. Wyłącznie na obszarze dwóch gmin zanotowano wzrost (gmina Kaczory) lesistości oraz ubytek w wielkości powierzchni leśnych (gmina Łobżenica) w okresie analizy.

Tabela 10. Zmiany lesistości na terenie powiatu pilskiego w latach 2016-2018

Jednostka	Lesistość [%]		
	2016	2017	2018
Powiat Pilski	28,7	28,7	28,7
Miasto Piła	50,2	50,2	50,2
Miasto i Gmina Łobżenica	19,7	19,6	19,6
Miasto i Gmina Ujście	28,3	28,3	28,3
Gmina Wyrzysk	12,6	12,6	12,6
Miasto i Gmina Wysoka	14,0	14,0	14,0
Gmina Białośliwie	11,9	11,9	11,9
Gmina Kaczory	44,0	44,0	44,2
Gmina Miasteczko Krajeńskie	27,2	27,2	27,2
Szydłowo	40,0	40,0	40,0

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Zieleń urządzona

Na przestrzeni lat 2016-2018 w powiecie pilskim doszło do pozytywnych zmian w dziedzinie zieleni urządzonej. W podanym okresie w trybie ciągłym prowadzone były prace związane z nasadzeniami i uzupełnieniami zieleni miejskiej. Na przełomie lat 2017-2018 na terenie powiatu utworzono 1 park spacerowo-wypoczynkowy i tym samym doszło do zwiększenia powierzchni zajmowanej przez obiekty tego typu do 32,9 ha. W latach 2017-2018 zanotowano ubytek terenów Zieleńców o 1,8 ha.

Tabela 11. Tereni zieleni urządzonej w powiecie pilskim

Powiat pilski	Nasadzenia		Ubytki		Parki spacerowo - wypoczynkowe		Zieleńce	
	Drzewa [szt.]	Krzewy [szt.]	Drzewa [szt.]	Krzewy [szt.]	Ilość [szt.]	Powierzchnia [ha]	Ilość [szt.]	Powierzchnia [ha]
2016	421	4 924	553	291	5	30,2	53	40,4
2017	208	3 853	366	0	5	30,2	53	40,4
2018	205	5 719	66	b.d.	6	32,9	53	38,6

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

4. Realizacja zadań w latach 2017-2018

Realizacja zadań Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pilskiego na lata 2016-2020 ma na celu poprawę i utrzymanie stanu środowiska przyrodniczego. W Programie wyznaczono 83 zadania, które miały być realizowane w okresie obowiązywania programu. Cele działań strategicznych i systemowych zawarto w 12 obszarach interwencji:

- Ochrona klimatu i jakości powietrza,
- Zagrożenie hałasem,
- Pola elektromagnetyczne,
- Gospodarowanie wodami,
- Gospodarka wodno-ściekowa,
- Zasoby geologiczne,
- Gleby,
- Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów,
- Zasoby przyrodnicze,
- Zagrożenia poważnymi awariami,
- Edukacja ekologiczna,
- Aspekty ekologiczne w planowaniu przestrzennym.

Dane dotyczące realizacji poszczególnych zadań wyznaczonych w Programie za lata 2017 i 2018 pozyskano poprzez ankietyzację jednostek wyznaczonych jako wdrażające poszczególne zadania w danym roku. Ankiety wysłano łącznie do 21 jednostek.

4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Celem niniejszych zadań jest poprawa standardów emisyjnych poprzez ograniczenie emisji pyłów i zanieczyszczeń do powietrza. Województwo Wielkopolskie podzielone jest na 3 strefy: strefa wielkopolska, aglomeracja Poznańska, miasto Kalisz. Stan jakości powietrza powiatu pilskiego zawiera się w wynikach monitoringu powietrza dla strefy wielkopolskiej. Zgodnie z zapisami ustawy Prawo ochrony środowiska, oceny jakości powietrza w województwie w 2017 dokonywał wojewódzki inspektor ochrony środowiska. Od 2018 r., zgodnie z art. 90 ust. 1. ww. ustawy (t.j. Dz. U. 2019 poz. 1396), oceny dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Poniżej przedstawiono klasyfikację stref w województwie wielkopolskim z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia w latach 2016-2018 (źródło: Roczne oceny jakości powietrza w województwie wielkopolskim 2016, 2017 i 2018).

Tabela 12. Roczna ocena jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia w strefie wielkopolskiej za rok 2016

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	SO_2	NO_2	CO	Benzen*	O_3*	Pb	As	Cd	Ni	PM10**	PM2,5***	B(a)P
strefa wielkopolska	A	A	A	A	A (D2)	A	A	A	A	C	C	C

*A - stężenia nie przekraczają poziomów dopuszczalnych; **D2 - nieosiągnięty poziom celu długoterminowego; ***C – przekroczenie dopuszczalnego stężenia dobowego;

Tabela 13. Roczna ocena jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia w strefie wielkopolskiej za rok 2017

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	SO_2	NO_2	CO	Benzen*	O_3*	Pb	As	Cd	Ni	PM10**	PM2,5***	B(a)P
strefa wielkopolska	A	A	A	A	A (D2)	A	A	A	A	C	C	C

*A - stężenia nie przekraczają poziomów dopuszczalnych; **D2 - nieosiągnięty poziom celu długoterminowego; ***C – przekroczenie dopuszczalnego stężenia dobowego;

Tabela 14. Roczna ocena jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia w strefie wielkopolskiej za rok 2018

Nazwa strefy	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	SO_2	NO_2	CO	Benzen*	O_3*	Pb	As	Cd	Ni	PM10**	PM2,5***	B(a)P
strefa wielkopolska	A	A	A	A	A (D2)	A	A	A	A	C	C	C

*A - stężenia nie przekraczają poziomów dopuszczalnych; **D2 - nieosiągnięty poziom celu długoterminowego; ***C – przekroczenie dopuszczalnego stężenia dobowego;

Interpretując wyniki rocznych ocen jakości powietrza, można stwierdzić że jakość powietrza nie uległa zmianie. Dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu, strefę wielkopolską zakwalifikowano do klasy A. Wyniki stężenia ozonu, we wszystkich latach analizy, dla poziomu docelowego zaliczono do klasy A natomiast w odniesieniu do celu długoterminowego zostały zakwalifikowane jako klasa D2. W latach 2016, 2017, 2018 stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego dla pyłu zawieszonego PM10, PM2,5 oraz benzo(a)pirenu.

Poniżej przestawiono tabelę zadań zrealizowanych w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza w latach 2017-2018.

Tabela 15. Realizacja zadań z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza w latach 2017-2018

Lp.	Zadanie	Jednostka wdrażająca	Koszty poniesione w 2017 r. [zł]	Koszty poniesione w 2018 r. [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania
1.	Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych na rzecz zmiany nośnika energii oraz oszczędności energii elektrycznej i cieplnej	Miasto Piła	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	b.d.	Zadanie zrealizowane w latach poprzednich
2.	Sporządzanie programów niskiej emisji oraz realizacja zawartych w nich przedsięwzięć	Miasto Piła	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	b.d.	Zadanie zrealizowane
3.	Propagowanie wykorzystywania ekologicznych źródeł energii w tym energii odnawialnej	Miasto Piła	brak kosztów	-	b.d.	Zadanie zrealizowane w roku 2017
4.	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej oraz wielorodzinnych budynków mieszkalnych w Pile	Miasto Piła	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	b.d.	Zadanie zrealizowane
5.	Modernizacja ciągów komunikacyjnych	Miasto Piła	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	b.d.	Zadanie realizowane w ramach bieżącego utrzymania dróg na terenie miasta Piły
6.	Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych na rzecz zmiany nośnika energii oraz oszczędności energii elektrycznej i cieplnej	Starostwo Powiatowe w Pile	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	b.d.	Zadanie zrealizowane
7.	Propagowanie wykorzystywania ekologicznych źródeł energii w tym energii odnawialnej	Starostwo Powiatowe w Pile	brak kosztów	brak kosztów	b.d.	Zadanie zrealizowane
8.	Termomodernizacja budynków stanowiących własność powiatu (5 szt.)	Starostwo Powiatowe w Pile	1 978 722,69	b.d.	WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane – 1 budynek poddany termomodernizacji

9.	Sporządzanie programów niskiej emisji oraz realizacja zawartych w nich przedsięwzięć	Gmina Kaczory	1851500	-	Budżet Gminy + finansowanie z programu niskiej emisji	Zadanie zrealizowane w roku 2017
10.	Poprawa infrastruktury drogowej łączącej m. Piła z miejscowościami gminnymi	Gmina Kaczory	-	1928754	b.d.	Zadanie zrealizowane
11.	Sporządzanie programów niskiej emisji oraz realizacja zawartych w nich przedsięwzięć	Miasto i Gmina Łobżenica	Brak możliwości określenia kosztów		Budżet Gminy, środki zewnętrzne	Zadanie zrealizowane
12.	Budowa i modernizacja dróg gminnych	Miasto i Gmina Łobżenica	4105802,43	1929048,59	Budżet Gminy i środki zewnętrzne	Zadanie zrealizowane
13.	Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych na rzecz zmiany nośnika energii oraz oszczędności energii elektrycznej i cieplnej	Gmina Ujście	b.d.	b.d.	Budżet Gminy Ujście	Zadanie realizowane w ramach działalności statutowej
14.	Sporządzanie programów niskiej emisji oraz realizacja zawartych w nich przedsięwzięć	Gmina Ujście	b.d.	b.d.	Budżet Gminy Ujście	Zadanie realizowane na bieżąco
15.	Propagowanie wykorzystywania ekologicznych źródeł energii w tym energii odnawialnej	Starostwo Powiatowe w Pile	53225		Środki własne, WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane
16.	Poprawa infrastruktury drogowej łączącej m. Piła z miejscowościami gminnymi	Gmina Ujście	2164384,39	1976720,67	Środki własne, środki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, Rządowy Program na rzecz Rozwoju oraz Konkurencyjności Regionów poprzez Wsparcie Lokalnej	Zadanie realizowane

					Infrastruktury Drogowej	
17.	Prowadzenie działań edukacyjnych i informacyjnych na rzecz zmiany nośnika energii oraz oszczędności energii elektrycznej i cieplnej	Miasto i Gmina Wysoka	4230110,02		Budżet Miasta i Gminy Wysoka, EFRR, WFOŚiWG w Poznaniu	Zadanie zrealizowane
18.	Propagowanie wykorzystywania ekologicznych źródeł energii w tym energii odnawialnej	Miasto i Gmina Wysoka				Zadanie zrealizowane
19.	sporządzanie programów niskiej emisji oraz realizacja zawartych w nich przedsięwzięć	Miasto i Gmina Wysoka				Zadanie zrealizowane
20.	Modernizacja ulic miejskich i dróg gminnych	Miasto i Gmina Wysoka	141828,68	5443057,33	Budżet Miasta i Gminy Wysoka, fundusze sołeckie	Zadanie zrealizowane
21.	Poprawa infrastruktury drogowej łączącej m. Piła z miejscowościami gminnymi	Miasto i Gmina Wysoka	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie realizowane na bieżąco

W okresie 2017-2018 na terenie powiatu pilskiego wykonano 21 zadań związanych z ochroną klimatu i jakości powietrza, na które przeznaczono łącznie kwotę 23 824 431,11 zł. Zasadnicza cześć ogólnej kwoty została wykorzystana na realizację zadań dotyczących modernizacji dróg i poprawy infrastruktury drogowej łączącej miasto stołeczne z miejscowościami gminnymi. Jednostki administracji, w okresie analizy, podjęły się realizacji zadań określonych w Programach Niskiej Emisji, na które łącznie przekazano kwotę w wysokości 6 081 610,02 zł. Zadania polegały na przeprowadzaniu prac termomodernizacyjnych w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną, modernizacji oświetlenia ulicznego oraz podnoszeniu świadomości mieszkańców i propagowaniu wykorzystania odnawialnych źródeł energii. W ramach zagadnienia w gminie Łobżenica wymieniono 163 szt. opraw oświetlenia na bardziej energooszczędne oświetlenie typu LED. Gminy i miasta powiatu pilskiego, w latach 2017-2018 prowadziły działania edukacyjne i informacyjne na rzecz zmiany nośnika energii oraz oszczędności energii elektrycznej i cieplnej. W szkołach i in. placówkach edukacyjnych przeprowadzono szereg prelekcji i prezentacji dotyczących zamiany źródeł energii elektrycznej i cieplnej na nieemisyjne.

4.2. Zagrożenie hałasem

W tabeli poniżej zestawione zostały zrealizowane zadania w latach 2017-2018 w obszarze interwencji „Zagrożenie hałasem" na terenie powiatu pilskiego.

Tabela 16. Realizacja zadań z zakresu zagrożenia hałasem w latach 2017-2018

Lp.	Zadanie	Jednostka wdrażająca	Koszty poniesione w 2017 r. [zł]	Koszty poniesione w 2018 r. [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania
1.	Wprowadzenie do mpzp zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrozenia hałasem - rozgraniczenie terenów o zróżnicowanych funkcjach	Miasto Piła	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie zrealizowane
2.	Modernizacja i renowacja nawierzchni dróg	Miasto Piła	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	b.d.	Zadanie realizowane w ramach bieżącego utrzymania dróg na terenie miasta Piły
3.	Modernizacja i renowacja nawierzchni dróg	Starostwo Powiatowe w Pile	5 177 550	10598871	Środki własne, udział finansowy gmin Wyrzysk, Wysoka, Kaczory, Miasteczko Krajeńskie, Szydłowo, Łobżenica, Ujście, dotacje UE	Zadanie zrealizowane
4.	Wprowadzenie do mpzp zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrozenia hałasem - rozgraniczenie terenów o zróżnicowanych funkcjach	Gmina Kaczory	brak kosztów	brak kosztów	-	Zdanie realizowane na bieżąco
5.	Modernizacja i renowacja nawierzchni dróg	Gmina Kaczory	420400	3192426	b.d.	Zadanie zrealizowane

6.	Wprowadzenie do mpzp zapisów sprzyjających ograniczeniu zagrozenia hałasem - rozgraniczenie terenów o zróżnicowanych funkcjach	Miasto i Gmina Łobżenica	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie zrealizowane
7.	Modernizacja i renowacja nawierzchni dróg	Miasto i Gmina Łobżenica	Koszty zawarte w wykonanym zadaniu z obszaru ochrony klimatu i jakości powietrza		-	Zadanie zrealizowane
8.	Utrzymanie i odnowa zieleni wzdłuż szlaków komunikacyjnych	Gmina Ujście	40	35	Środki własne	Zadanie zrealizowane
9.	Modernizacja i renowacja nawierzchni dróg	Gmina Ujście	Koszty zawarte w wykonanym zadaniu z obszaru ochrony klimatu i jakosci powietrza		-	Zadanie zrealizowane
10.	Modernizacja i renowacja nawierzchni dróg	Miasto i Gmina Wysoka	Koszty zawarte w wykonanym zadaniu z obszaru ochrony klimatu i jakosci powietrza		-	Zadanie zrealizowane

Źródło: opracowanie własne

Na terenie powiatu pilskiego w okresie 2017-2018 wykonano 10 zadań związanych z obszarem interwencji zagrożenia hałasem. Część kosztów poniesionych na prace modernizacyjne i renowacyjne nawierzchni dróg zawiera się w zadaniach z obszaru interwencji ochrony klimatu i jakości powietrza. Na zadania, na które możliwe było wyodrębnienie poniesionych kosztów przeznaczono łącznie 19 389 322,00 zł. Znaczna część wkładu finansowego związana jest z modernizacją i renowacją nawierzchni dróg powiatowych i gminnych. Gminy Łobżenica i Kaczory oraz Miasto Piła w latach 2017-2018 wprowadzały do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zapisy sprzyjające ochronie przed hałasem i wytyczające w obrębie gmin tereny o zróżnicowanych funkcjach. W pasie drogi wojewódzkiej nr przebiegającego w granicach gminy Ujście, w latach 2017 i 2018 dokonano nasadzeń drzew za łączną kwotę wynoszącą 75,00 zł.

4.3. Pola elektromagnetyczne

W poniższej tabeli przedstawiono zadania zrealizowane w powiecie pilskim w latach 2017-2018 w obszarze interwencji „pola elektromagnetyczne".

Tabela 17. Realizacja zadań z zakresu pól elektromagnetycznych w latach 2017-2018

Lp.	Zadanie	Jednostka wdrażająca	Koszty poniesione w 2017 r. [zł]	Koszty poniesione w 2018 r. [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania
1.	Uwzględnianie w mpzp zagadnień związanych z ochroną przed polami elektromagnetycznymi	Miasto Piła	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie zrealizowane
2.	Uwzględnianie w mpzp zagadnień związanych z ochroną przed polami elektromagnetycznymi	Gmina Kaczory	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie realizowane w sposób ciągły
3.	Przestrzeganie procedury oceny oddziaływania na środowisko na etapie udzielenia decyzji środowiskowych dla lokalizacji przedsięwzięć związanych z emisją pól elektromagnetycznych	Gmina Kaczory	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie realizowane w sposób ciągły
4.	Uwzględnianie w mpzp zagadnień związanych z ochroną przed polami elektromagnetycznymi	Gmina Ujście	w ramach działalności statutowej		środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły
5.	Przestrzeganie procedury oceny oddziaływania na środowisko na etapie udzielenia decyzji środowiskowych dla lokalizacji przedsięwzięć związanych z emisją pól elektromagnetycznych	Gmina Ujście	w ramach działalności statutowej		środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły
6.	Współpraca z służbami kontrono-pomiarowymi	Gmina Ujście	w ramach działalności statutowej		środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły
7.	Uwzględnianie w mpzp zagadnień związanych z ochroną przed polami elektromagnetycznymi	Miasto i Gmina Wysoka	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie realizowane w sposób ciągły

Źródło: opracowanie własne

Wyniki badań poziomu pól elektromagnetycznych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska wykazują że na terenie powiatu nie stwierdzono przekroczeń poziomu dopuszczalnego. W okresie analizy wykonano 7 zadań skupionych na ochronie przed promieniowaniem

elektromagnetycznym. Jednostki wdrażające potwierdziły przestrzeganie procedur oraz wprowadzanie zapisów związanych z ochroną przed polami elektromagnetycznymi do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i innych strategicznych dokumentów. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w latach 2017-2018 wykonywał pomiary pól elektromagnetycznych w punktach zlokalizowanych na terenie powiatu.

4.4. Gospodarowanie wodami

W poniższej tabeli przedstawiono zadania zrealizowane w powiecie pilskim w latach 2017-2018 w obszarze interwencji „gospodarowanie wodami".

Tabela 18. Realizacja zadań z zakresu gospodarowania wodami w latach 2017-2018

Lp.	Zadanie	Jednostka wdrażająca	Koszty poniesione w 2017 r. [zł]	Koszty poniesione w 2018 r. [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania
1.	Kontrola ujęć wody, aktualizacji pozwoleń wodno-prawnych, zapoznanie się z wynikami jakości wody surowej	Miasto Piła, Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Pile	b.d.	b.d.	b.d.	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Pile dokonały aktualizacji pozwoleń wodno-prawnych dla komunalnych ujęć wody
2.	Weryfikacja stref ochronnych	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Pile	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie realizowane w sposób ciągły
3.	Weryfikacja stref ochronnych	Miasto Piła, RZGW w Bydgoszczy	brak kosztów	brak kosztów	-	W badanym okresie uzyskano jedną decyzję o ustanowieniu terenu ochrony bezpośredniej ujęcia wód podziemnych.
4.	Prowadzenie corocznych konserwacji urządzeń melioracyjnych, poprzedzone przeglądem stanu technicznego urządzeń.	Miasto Piła	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie realizowane

5.	Prowadzenie corocznych konserwacji urzadzeń mielioracyjnych, poprzedzone przeglądem stanu technicznego urządzeń	Gmina Kaczory	4000	4200	Budżet Gminy Kaczory	Prowadzone przez Związki Spółek Wodnych Rzadkowo i Zelgniewo
6.	Prowadzenie corocznych konserwacji urzadzeń mielioracyjnych, poprzedzone przeglądem stanu technicznego urządzeń	Gmina Ujście, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej z Ujściu	115235,76	153672,32	Urząd Miejski w Ujściu	Zadanie realizowane na bieżąco
7.	Bieżąca konserwacja rowów melioracyjnych	Rejonowy związek Spółek Wodnych Spółka Wodno-Melioracyjna Ujście	31619,28	44145,14	Środki własne, Urząd Miejski w Ujściu, Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu, Starostwo Powiatowe w Pile, Środki Spółki Wodno-Melioracyjnej w Ujściu	Zadanie realizowane na bieżąco.
8.	Bieżąca konserwacja rowów melioracyjnych	Gmina Ujście	7500	12669	środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco.
9.	Rozbudowa sieci wodociągowej na terenach wiejskich	Miasto i Gmina Wysoka	188836,46	9086	środki własne	Zadanie zrealizowane
10.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Rataje, Topola, Dziegciarnia, Puszczka, Józefinowo	Miasto i Gmina Łobżenica	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie w realizacji
11.	Aktualizacja i wydawanie pozwoleń wodnoprawnych	RZGW Poznań	-	-	-	Zadanie realizowane na bieżąco

12.	Kontrola ujęć wody, aktualizacja pozwoleń wodno prawnych, zapoznanie się z wynikami jakości wody surowej	RZGW Bydgoszcz	-	-	-	Zadanie realizowane na bieżąco
13.	Weryfikacja stref ochronnych	RZGW Bydgoszcz	-	-	-	Zadanie realizowane na bieżąco

Źródło: opracowanie własne

W obszarze interwencji „gospodarowanie wodami" na terenie powiatu pilskiego w latach 2017-2018 wykonano 12 zadań, na które przeznaczono łącznie kwotę 570 963,40 zł. Organy Wód Polskich (RZGW w Poznaniu, RZGW w Bydgoszczy) w latach 2017-2018 wydały łącznie 43 decyzje administracyjne dotyczące ochrony wód dla terenu powiatu pilskiego. Niniejszymi decyzjami, w roku 2018 ustanowiono 48 stref ochronnych obejmujących teren ochrony bezpośredniej dla 57 studni zlokalizowanych w obrębie powiatu. Gminy Ujście, Kaczory oraz Miasto Piła przy wsparciu rejonowych i miejskich spółek wodnych zrealizowały zadania dotyczące konserwacji rowów i urządzeń melioracyjnych i przeprowadziły prace za łączną kwotę 373 041,5 zł. Gmina Łobżenica w latach wcześniejszych rozpoczęła budowę sieci wodociągowej w wybranych miejscowościach. W roku 2017 dalsza realizacja zadania objęła sporządzenie planów zakładających budowę wodociągu o długości 2 027 m w miejscowości Dziegciarnia.

4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

W poniższej tabeli przedstawiono zadania zrealizowane w powiecie pilskim w latach 2017-2018 w obszarze interwencji „gospodarka wodno-ściekowa".

Tabela 19. Realizacja zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w latach 2017-2018

Lp.	Zadanie	Jednostka wdrażająca	Koszty poniesione w 2017 r. [zł]	Koszty poniesione w 2018 r. [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania
1.	Wprowadzenie rejestru zbiorników bezodpływowych i systematyczne prowadzenie zapisów	Miasto Piła	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie realizowane w sposób ciągły
2.	Kontrola opróżniania zbiorników bezodpływowych.	Miasto Piła	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie realizowane w sposób ciągły przez Straż Miejską
2.	Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach na terenie Gminy	Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. w Pile	930000	1124000	b.d.	Zadanie zrealizowane
3.	Wspieranie budowy oczyszczalni przyzagrodowych w miejscach zabudowy rozproszonej, gdzie budowa kanalizacji sanitarnej jest nieuzasadniona	Gmina Kaczory	21000	30000	b.d.	Zadanie zrealizowane
4.	Rozbudowa oczyszczalni ścieków	Gmina Kaczory	3268500	-	b.d.	Zadanie zrealizowane
5.	Wprowadzenie rejestru zbiorników bezodpływowych i systematyczne prowadzenie zapisów	Gmina Kaczory	-	-	-	Zadanie realizowane w sposób ciągły
6.	Kontrola opróżniania zbiorników bezodpływowych	Gmina Kaczory	-	-	-	Zadanie zrealizowane
7.	Na terenach skanalizowanych kontrole podłączeń do kanalizacji sanitarnej	Gmina Kaczory	-	-	-	Zadanie zrealizowane w roku 2018

8.	Wspieranie budowy oczyszczalni przyzagrodowych w miejscach zabudowy rozproszonej, gdzie budowa kanalizacji sanitarnej jest nieuzasadniona	Gmina Ujście	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie realizowane na bieżąco przez mieszkańców we własnym zakresie.
9.	Kontrola opróżniania zbiorników bezodpływowych.	Gmina Ujście	-	-	środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły
10.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach na terenie Gminy	Miasto i Gmina Wysoka	65124,33	11089,37	środki własne	Zadanie zrealizowane
11.	Budowa i rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej	Miasto i Gmina Wysoka	134742,35	-	środki własne	Zadanie zrealizowane
12.	Wspieranie budowy oczyszczalni przyzagrodowych w miejscach zabudowy rozproszonej, gdzie budowa kanalizacji sanitarnej jest nieuzasadniona	Miasto i Gmina Wysoka	-	-	b.d.	Zadanie zrealizowane
13.	Wprowadzenie rejestru zbiorników bezodpływowych i systematyczne prowadzenie zapisów	Miasto i Gmina Wysoka	-	-	b.d.	Zadanie realizowane w sposób ciągły
14.	Organizowanie na terenach wiejskich spotkań propagujących zapisy Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej	WODR	b.d.	b.d.	budżet WODR w Poznaniu	Zadanie zrealizowane
15.	Kontrola opróżniania zbiorników bezodpływowych.	Miasto i Gmina Łobżenica	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie realizowane w sposób ciągły.
16.	Na terenach skanalizowanych kontrole podłączeń do kanalizacji sanitarnej	Miasto i Gmina Łobżenica	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane

Źródło: opracowanie własne

W obszarze interwencji „gospodarka wodno-ściekowa" na terenie powiatu pilskiego w latach 2017-2018 wykonano 16 zadań, na które przeznaczono łącznie kwotę 3 530 456,05 zł. Gminy powiatu pilskiego wykazały że w trybie ciągłym prowadzą rejestr zbiorników bezodpływowych oraz nadzorują działania związane z opróżnianiem ww. zasobników. W gminach Łobżenica i Kaczory, osoby zamieszkujące tereny skanalizowane, w analizowanym okresie czasu otrzymały zawiadomienia o konieczności podłączenia posesji do istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej. W miejscach występowania zabudowy rozproszonej, w których nie stwierdzono potrzeby budowy sieci sanitarnej kanalizacji, gmina Kaczory, Ujście i Wysoka udzieliły wsparcia do budowy przyzagrodowych oczyszczalni ścieków. W analizowanym okresie, Wielkopolski Ośrodek Doradztwa Rolniczego prowadził szkolenia dotyczące zapisów Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej na terenie jednostek administracyjnych powiatu pilskiego. Spotkania doradcze miały na celu propagowanie norm i wymagań wzajemnej zgodności i działań mających na celu ograniczenie dopływu azotu ze źródeł rolniczych.

4.6. Zasoby geologiczne

W poniższej tabeli zestawiono zadania zrealizowane na terenie powiatu pilskiego w latach 2017-2018 w obszarze interwencji „zasoby geologiczne".

Tabela 20. Realizacja zadań z zakresu gospodarowania zasobami geologicznymi w latach 2017-2018

Lp.	Zadanie	Jednostka wdrażająca	Koszty poniesione w 2017 r. [zł]	Koszty poniesione w 2018 r. [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania
1.	Kontrola wydobycia kopalin, zgodności z wydaną koncesją	Okręgowy Urząd Górniczy	b.d.	b.d.	Środki własne	Zadanie zrealizowane
2.	Konsekwentne wpisywanie w plany mpzp obszarów udokumentowanych złóż kopalin i niedopuszczanie do zmiany przeznaczenia terenu	Gmina Kaczory	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie realizowane w sposób ciągły

3.	Konsekwentne wpisywanie w plany mpzp obszarów udokumentowanych złóż kopalin i niedopuszczanie do zmiany przeznaczenia terenu	Miasto i Gmina Wysoka	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie realizowane w sposób ciągły

Źródło: opracowanie własne

W obszarze interwencji „zasoby geologiczne" na terenie powiatu pilskiego w latach 2017-2018 wykonano 3 zadania. Okręgowy Urząd Górniczy w latach 2017 i 2018 przeprowadził łącznie 4 kontrole (2017- 3 kontrole, 2018 - 1 kontrola) zgodności koncesji oraz wydobycia kopalin w obrębie powiatu. Gmina Kaczory i Wysoka potwierdziły wprowadzanie zapisów dotyczących przeznaczenia terenu i obecności udokumentowanych złóż kopalin do studium i miejscowych planów zagospodarowania.

4.7. Gleby

W poniższej tabeli przedstawiono zadania zrealizowane w powiecie pilskim w latach 2017-2018 w obszarze interwencji „gleby".

Tabela 23. Realizacja zadań z zakresu ochrony gleb w latach 2017-2018

Lp.	Zadanie	Jednostka wdrażająca	Koszty poniesione w 2017 r. [zł]	Koszty poniesione w 2018 r. [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania
1.	Wprowadzanie do mpzp danych dotyczących ochrony gleb	Miasto Piła	-	-	-	Zdanie zrealizowane
2.	Proponowanie proekologicznych zasad gospodarki rolnej i leśnej poprzez organizowanie szkoleń, publikacje, itp.	Miasto i Gmina Łobżenica	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane przez działalność informacyjną, kształceniową i doradczą WODR na terenie Gminy Łobżenica.
3.	Kształtowanie struktury upraw przeciwdziałających erozji i pogarszaniu jakości gleb	Miasto i Gmina Łobżenica				

4.	Wykorzystanie gleb o niższej klasie przydatności do produkcji biomasy	Miasto i Gmina Łobżenica				
5.	Promowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej - szkolenia rolników, publikacje	Miasto i Gmina Łobżenica				
6.	Informacje w prasie, na stronach internetowych dotyczących promocji rolnictwa ekologicznego	Miasto i Gmina Łobżenica				
7.	Kontrolowanie terenów rolniczych dla ochrony gleb o wysokiej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze	Gmina Ujście, właściciele gruntów	-	-	-	Zadanie realizowane w sposób ciągły
8.	Szkolenia i działalność informacyjna na rzecz rolnictwa	Gmina Ujście	-	-	środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły za pośrednictwem Walnych Zgromadzeń Spółek Wodnych.
9.	Szkolenia i działalność informacyjna na rzecz rolnictwa	Gmina Ujście, WODR	-	-	środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły
10.	Kształtowanie struktury upraw przeciwdziałających erozji i pogarszaniu jakości gleb	Gmina Ujście, właściciele gruntów	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie realizowane w sposób ciągły
11.	Wykorzystanie gleb o niższej klasie przydatności do produkcji biomasy	Gmina Ujście, właściciele gruntów	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie realizowane w sposób ciągły
12.	Promowanie Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej - szkolenia rolników, publikacje	Gmina Ujście, WODR	-	-	środki własne	Zadanie zrealizowane
13.	Wprowadzanie do mpzp danych dotyczących ochrony gleb	Miasto i Gmina Wysoka	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie w trakcie realizacji

Źródło: opracowanie własne

W obszarze interwencji „gleby" na terenie powiatu pilskiego w latach 2017-2018 wykonano 13 zadań. Realizacja większości zadań związana była z działalnością statutową Urzędów Miast i Gmin powiatu pilskiego. Miasto i Gmina Wysoka podjęła się wprowadzenia do miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego informacji dotyczących ochrony gleb. W dniu 26 kwietnia 2017 Rada Miasta i Gminy Wysoka podjęła uchwałę o przystąpieniu do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy gdzie zagadnienia te są opracowywane. Gminy Ujście i Łobżenica, w latach 2017-2018 prowadziły szkolenia i działalność informacyjną na rzecz kształtowania praktyki rolniczej nastawionej na ochronę zasobów glebowych w powiecie.

4.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

W poniższej tabeli przedstawiono zadania zrealizowane w powiecie pilskim w latach 2017-2018 w obszarze interwencji „gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów".

Tabela 21. Realizacja zadań z zakresu gospodarki odpadami w latach 2017-2018

Lp.	Zadanie	Jednostka wdrażająca	Koszty poniesione w 2017 r. [zł]	Koszty poniesione w 2018 r. [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania
1.	Inwentaryzacja "dzikich wysypisk"	Miasto Piła	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	Budżet Miasta	Zadanie realizowane w sposób ciągły
2.	Wydawanie ulotek informujących o szkodliwości azbestu	Miasto Piła	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	Budżet Miasta	Zadanie realizowane w sposób ciągły.
3.	Aktualizacja programów usuwania azbestu poprzez doskonalenie i uzupełnianie inwentaryzacji azbestu koniecznego do usunięcia.	Miasto Piła	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	Budżet Miasta	Zadanie realizowane w sposób ciągły.
4.	Wspólnie z gminami opracowywanie corocznych wniosków o dofinansowanie dotyczących usuwania wyrobów azbestowych na terenach wiejskich	Miasto Piła	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	Budżet Miasta	Zadanie zrealizowane
5.	Propagowanie inicjatyw zmierzających do prawidłowego usuwania azbestu – materiały	Miasto Piła	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	Budżet Miasta	Zadanie realizowane w sposób ciągły.

	informacyjne, informacje na stronach internetowych.					
6.	Informowanie o rodzajach odpadów niebezpiecznych powstających w gospodarstwie rolnym, poprzez szkolenia, wydawanie ulotek, materiałów informacyjnych	Gmina Kaczory, PRGOK	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	Środki własne	Zadanie zrealizowane - szkolenia prowadzone przez PRGOK
7.	Wydawanie ulotek informujących o szkodliwości azbestu	Gmina Kaczory	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	Środki własne	Zadanie realizowane na bieżąco
8.	Aktualizacja programów usuwania azbestu poprzez doskonalenie i uzupełnienia inwentaryzacji azbestu koniecznego do usunięcia	Gmina Kaczory	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	Środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły.
9.	Propagowanie inicjatyw zmierzających do prawidłowego usuwania azbestu - materiały informacyjne, informacje na stronach internetowych	Gmina Kaczory	Brak możliwości określenia kosztów	-	Środki własne	Zadanie zrealizowane w roku 2017
10.	Inwentaryzacja "dzikich wysypisk"	Miasto i Gmina Łobżenica	-	Brak możliwości określenia kosztów	Środki własne	Zadanie zrealizowane w roku 2018
11.	Aktualizacja programów usuwania azbestu poprzez doskonalenie i uzupełnienia inwentaryzacji azbestu koniecznego do usunięcia	Miasto i Gmina Łobżenica	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	Środki własne	Zadanie zrealizowane
12.	Inwentaryzacja "dzikich wysypisk"	Gmina Ujście	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły.

13.	Podjęcie działań na rzecz rekulywacji terenów zdegradowanych	Gmina Ujście	13190,73	-	środki własne	Zadanie zrealizowane w roku 2017
14.	Wspólnie z gminami opracowywanie corocznych wniosków o dofinansowanie dotyczących usuwania wyrobów azbestowych na terenach wiejskich	Miasto i Gmina Wysoka	-	Brak możliwości określenia kosztów	Powiat Pilski, środki Miasta i Gminy Wysoka	Zadanie realizowane od roku 2018

Źródło: opracowanie własne

W obszarze interwencji „gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów" na terenie powiatu pilskiego w latach 2017-2018 wykonanych zostało 14 zadań. Wyżej zestawione zadania powiązane są głównie z działalnością statutową jednostek administracji, wobec czego dla większości z nich, koszty były ciężkie do oszacowania. Miasto Piła we współpracy ze Strażą Miejską w latach 2017-2018 zlikwidowało ok. 9 miejsc nielegalnego składowania odpadów. Miasto, w okresie raportowania, wykazało czynną działalność w zakresie usuwania azbestu poprzez doskonalenie i uzupełnianie inwentaryzacji azbestu koniecznego do usunięcia oraz propagowania inicjatyw zmierzających do prawidłowego usuwania płyt eternitowych. Gminy Kaczory, Łobżenica, Ujście i Wysoka również zrealizowały wytyczone zadania dotyczące edukacji o szkodliwości i usuwania azbestu z terenów administracji. Gmina Ujście w roku 2017 dokonała rekultywacji terenów zdegradowanych przywracając wartości użytkowe obszarom zniszczonym przez niewłaściwą gospodarkę odpadami, za łączną kwotę 13 190,73 zł.

Powiat Pilski działając w imieniu wszystkich gmin powiatu złożył wniosek do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Poznaniu o dofinansowanie usuwania wyrobów zawierających azbest.

4.9. Zasoby przyrodnicze

W poniższej tabeli przedstawiono zadania zrealizowane w powiecie pilskim w latach 2017-2018 w obszarze interwencji „gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów".

Tabela 22. Realizacja zadań z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych w latach 2017-2018

Lp.	Zadanie	Jednostka wdrażająca	Koszty poniesione w 2017 r. [zł]	Koszty poniesione w 2018 r. [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania
1.	Podnoszenie wiedzy o zasobach przyrodniczych regionu poprzez organizowanie konkursów, spotkań z leśnikami, rajdów pieszych i rowerowych	Miasto Piła, Zarząd Okręgu Ligi Ochrony Przyrody w Pile	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	b.d.	Zadanie zrealizowane
2.	Uwzględnienie działań dot. ochrony krajobrazu i ochrony przyrody w mpzg	Miasto Piła	Brak kosztów	Brak kosztów	-	Zadanie realizowane w sposób ciągły
3.	Podejmowanie działań ochronnych i konserwatorskich, pielęgnacji zieleni urządzonej oraz na terenach chronionych.	Miasto Piła	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	b.d.	Zadanie zrealizowane
4.	Wydawanie zezwoleń na wycinkę drzew wyłącznie w uzasadnionych przypadkach.	Miasto Piła	Brak kosztów	Brak kosztów	-	Zadanie realizowane na bieżąco
5.	Zakup sadzonek drzew i krzewów i wykonywania nasadzeń uzupełniających, preferowanie gatunków rodzimych przy doborze materiału roślinnego do nasadzeń.	Miasto Piła	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	b.d.	Zadanie zrealizowane
6.	Podnoszenie wiedzy o zasobach przyrodniczych regionu poprzez organizowanie konkursów, spotkań z leśnikami, rajdów pieszych i rowerowych	Starostwo Powiatowe w Pile	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	b.d.	Zadanie zrealizowane

7.	Promocja walorów przyrodniczych poprzez wydawnictwa i albumy	Nadleśnictwo Zdrojowa Góra	-	2767,46	b.d.	Zadanie zrealizowane
8.	Podnoszenie wiedzy o zasobach przyrodniczych regionu poprzez organizowanie konkursów, spotkań z leśnikami, rajdów pieszych i rowerowych	Nadleśnictwo Zdrojowa Góra	Brak kosztów	Brak kosztów	-	Zadanie zrealizowane
9.	Ochrona lasów państwowych: odnowienia, ochrona przyrody, ochrona drzewostanów	Nadleśnictwo Zdrojowa Góra	305495,76	375210,82	Budżet Nadleśnictwa Zdrojowa Góra	Zadanie zrealizowane
10.	Zwiększanie bioróżnorodności lasów poprzez wprowadzanie gatunków liściastych w enklawy i miejsca wycinki drzew iglastych	Nadleśnictwo Zdrojowa Góra	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	Budżet Nadleśnictwa Zdrojowa Góra	Zadanie zrealizowane
11.	Budowa zbiorników retencyjnych w lasach, odbudowa zastawek piętrzących	Nadleśnictwo Zdrojowa Góra	20000	20000	Budżet Nadleśnictwa Zdrojowa Góra	Zadanie zrealizowane
12.	Podnoszenie wiedzy o zasobach przyrodniczych regionu poprzez organizowanie konkursów, spotkań z leśnikami, rajdów pieszych i rowerowych	Nadleśnictwo Kaczory	Brak kosztów	Brak kosztów	-	Zadanie zrealizowane
13.	Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa - nadzór, ocena udatności, sporządzanie operatów	Nadleśnictwo Kaczory	1390	-	środki własne	Zrealizowano ocenę udatności upraw
14.	Ochrona lasów państwowych: odnowienia, ochrona przyrody, ochrona drzewostanów	Nadleśnictwo Kaczory	1005730	1132610	środki własne	Zadanie zrealizowane

15.	Zwiększanie bioróżnorodności lasów poprzez wprowadzanie gatunków liściastych w enklawy i miejsca wycinki drzew iglastych	Nadleśnictwo Kaczory	22200,0	23110,0	środki własne	Zadanie zrealizowane
16.	Realizacja niezbędnych działań ochronnych na terenach Natura 2000 wynikających z zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska	Nadleśnictwo Kaczory	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły
17.	Podnoszenie wiedzy o zasobach przyrodniczych regionu poprzez organizowanie konkursów, spotkań z leśnikami, rajdów pieszych i rowerowych	Gmina Kaczory	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	środki własne	Zadanie zrealizowane
18.	Uwzględnienie działań dot. ochrony krajobrazu i ochrony przyrody w mpzg	Gmina Kaczory	Brak kosztów	Brak kosztów	-	Zadanie realizowane w sposób ciągły
19.	Podejmowanie działań ochronnych i konserwatorskich, pielęgnacji zieleni urządzonej oraz na terenach chronionych	Gmina Kaczory	23700	37500	środki własne	Zadanie zrealizowane
20.	Wydawanie zezwoleń na wycinkę drzew wyłącznie w uzasadnionych przypadkach	Gmina Kaczory	Brak kosztów	Brak kosztów	-	Zadanie realizowane w sposób ciągły
21.	Zakup sadzonek drzew i krzewów i wykonywanie nasadzeń uzupełniających, preferowanie gatunków rodzimych przy doborze materiału roślinnego do nasadzeń	Gmina Kaczory	3700	5500	środki własne	Zadanie zrealizowane
22.	Zalesianie gruntów porolnych i nieużytków	Gmina Kaczory	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	środki własne	Zadanie zrealizowane

23.	Promocja wśród rolników korzyści z zachowania drobnoprzestrzennych form krajobrazu - miedze, zadrzewienia śródpolne, oczka wodne itp. Rozwój tradycyjnych form gospodarowania sprzyjających zachowaniu trwałości zasobów przyrodniczych	Gmina Kaczory, WODR	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	Budżet WODR	Zadanie zrealizowane
24.	Realizacja niezbędnych działań ochronnych na terenach Natura 2000 wynikających z zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska	Gmina Kaczory	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	środki własne	Zadanie zrealizowane
25.	Rozwój tradycyjnych form gospodarowania sprzyjających zachowaniu trwałości zasobów przyrodniczych	WODR	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	Budżet WODR	Zadanie zrealizowane
26.	Podejmowanie działań ochronnych i konserwatorskich, pielęgnacji zieleni urządzonej oraz na terenach chronionych	Gmina Ujście, Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu	40	35	środki własne WZDW w Poznaniu, środki własne Gminy Ujście	Zadanie zrealizowane
27.	Zakup sadzonek drzew i krzewów i wykonywanie nasadzeń uzupełniających, preferowanie gatunków rodzimych przy doborze materiału roślinnego do nasadzeń	Gmina Ujście	29077,13	24659,09	środki własne, fundusz sołecki	Zadanie zrealizowane
28.	Podejmowanie działań ochronnych i konserwatorskich, pielęgnacji zieleni urządzonej oraz na terenach chronionych	Gmina Ujście	31066,61	28055,87	środki własne	Zadanie zrealizowane

29.	Podejmowanie działań ochronnych i konserwatorskich, pielęgnacji zieleni urządzonej oraz na terenach chronionych	Miasto i Gmina Łobżenica	47630	47000	środki własne, dofinansowanie WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane
30.	Zakup sadzonek drzew i krzewów i wykonywanie nasadzeń uzupełniających, preferowanie gatunków rodzimych przy doborze materiału roślinnego do nasadzeń	Miasto i Gmina Łobżenica	-	21326,6	środki własne, dofinansowanie WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane
31.	Wydawanie zezwoleń na wycinkę drzew wyłącznie w uzasadnionych przypadkach	Miasto i Gmina Łobżenica	-	-	środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły
32.	Podnoszenie wiedzy o zasobach przyrodniczych regionu poprzez organizowanie konkursów, spotkań z leśnikami, rajdów pieszych i rowerowych	Miasto i Gmina Wysoka	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	-	Zadanie zrealizowane
33.	Uwzględnienie działań dot. ochrony krajobrazu i ochrony przyrody w mpzg	Miasto i Gmina Wysoka	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	środki własne	Zadanie zrealizowane
34.	Wydawanie zezwoleń na wycinkę drzew wyłącznie w uzasadnionych przypadkach	Miasto i Gmina Wysoka	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły

Źródło: opracowanie własne

W obszarze interwencji „zasoby przyrodnicze" na terenie powiatu pilskiego w latach 2017-2018 wykonano 34 zadania, na które przeznaczono łącznie kwotę 3 207 804,34 zł. Gminy powiatu pilskiego kładły szczególny nacisk na edukację ekologiczną, realizując liczne kampanie edukacyjne związane z ochroną przyrody. Na prace konserwatorskie, pielęgnacje zieleni urządzonej oraz przyrody na terenach chronionych gminy powiatu pilskiego przeznaczyły łącznie 215 027,48 zł. W ramach podjęcia działań w w.w. obszarze interwencji, Gmina Łobżenica w latach 2017-2018 zrealizowała projekty nakierowane na odnowienie zasobów przyrodniczych w obrębie obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie". Na zakup sadzonek drzew i krzewów oraz przeprowadzenie nasadzeń uzupełniających, gminy powiatu pilskiego przeznaczyły kwotę 84 262,80 zł. Nadleśnictwa Kaczory i Zdrojowa Góra w latach 2017-2018 prowadziły czynny

nadzór nad gospodarką leśną realizując przy tym działania ochronne na terenach Natura 2000 wynikające z zarządzeń Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Na zadania prowadzące do zwiększania bioróżnorodności lasów poprzez wprowadzanie gatunków liściastych w enklawy i miejsca wycinki drzew iglastych, Nadleśnictwo Kaczory przeznaczyło łącznie 45 310,00 zł. Nadleśnictwo Zdrojowa Góra wykazało natomiast że areał na którym wspomniane zadanie było realizowane, w 2017 roku stanowił 15,67 ha a w roku 2018 32.43 ha.

4.10. Zagrożenie poważnymi awariami

W poniższej tabeli przedstawiono zadania zrealizowane w powiecie pilskim w latach 2017-2018 w obszarze interwencji „zagrożenia poważnymi awariami".

Tabela 23. Realizacja zadań z zakresu zagrożenia poważnymi awariami w latach 2017-2018

Lp.	Zadanie	Jednostka wdrażająca	Koszty poniesione w 2017 r. [zł]	Koszty poniesione w 2018 r. [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania
1.	Edukacja społeczeństwa dotycząca właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia	Miasto Piła	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	b.d.	Zadanie zrealizowane
2.	Dofinansowanie jednostek ratowniczych w zakresie zakupu sprzętu i materiałów do prowadzenia akcji ratowniczych	Miasto Piła	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	b.d.	Zadanie zrealizowane
3.	Aktualizacja informacji o zakładach, w których możliwe jest wystąpienie poważnej awarii	Gmina Kaczory	Brak kosztów	Brak kosztów	b.d.	Zadanie zrealizowane
4.	Edukacja społeczeństwa dotycząca właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia	Gmina Kaczory	-	Brak możliwości określenia kosztów	b.d.	Zadanie zrealizowane w roku 2018
5.	Współpraca ze służbami ratowniczymi oraz instytucjami odpowiedzialnymi za właściwe unieszkodliwianie odpadów w zakresie ustalenia miejsc tymczasowego gromadzenia i unieszkodliwienia odpadów powstałych podczas usuwania awarii	Gmina Kaczory	Brak kosztów	Brak kosztów	b.d.	Zadanie realizowane w sposób ciągły
6.	Dofinansowanie jednostek ratowniczych w zakresie zakupu sprzętu i materiałów do prowadzenia akcji ratowniczych	Gmina Kaczory	97000	120000	b.d.	Zadanie zrealizowane

7.	Współpraca ze służbami ratowniczymi w zakresie organizowania i przeprowadzenia szkoleń w zakresie ratownictwa	Gmina Kaczory	-	2500	b.d.	Zadanie zrealizowane
8.	Edukacja społeczeństwa dotycząca właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia	Starostwo Powiatowe	Brak kosztów	Brak kosztów	środki własne, Wielkopolski Urząd Wojewódzki	Zadanie realizowane w sposób ciągły
9.	Dofinansowanie jednostek ratowniczych w zakresie zakupu sprzętu i materiałów do prowadzenia akcji ratowniczych	Miasto i Gmina Wysoka	-	76696,28	środki własne, WFOŚiGW z Poznaniu	Zadanie zrealizowane
10.	Aktualizacja informacji o zakładach, w których możliwe jest wystąpienie poważnej awarii	WIOŚ	Brak kosztów	Brak kosztów	-	Zadanie realizowane w sposób ciągły
11.	Aktualizacja informacji o zakładach, w których możliwe jest wystąpienie poważnej awarii	Komenda Powiatowa Policji w Pile	Brak kosztów	Brak kosztów	-	Zadanie realizowane w sposób ciągły
12.	Edukacja społeczeństwa dotycząca właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia	Komenda Powiatowa Policji w Pile	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły
13.	Współpraca ze służbami ratowniczymi oraz instytucjami odpowiedzialnymi za właściwe unieszkodliwianie odpadów w zakresie ustalenia miejsc tymczasowego gromadzenia i unieszkodliwienia odpadów powstałych podczas usuwania awarii	Komenda Powiatowa Policji w Pile	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły
14.	Aktualizacja informacji o zakładach, w których możliwe jest wystąpienie poważnej awarii	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły

15.	Edukacja społeczeństwa dotycząca właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły
16.	Współpraca ze służbami ratowniczymi oraz instytucjami odpowiedzialnymi za właściwe unieszkodliwianie odpadów w zakresie ustalenia miejsc tymczasowego gromadzenia i unieszkodliwienia odpadów powstałych podczas usuwania awarii	Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej	Brak możliwości określenia kosztów	Brak możliwości określenia kosztów	środki własne	Zadanie realizowane w sposób ciągły

Źródło: opracowanie własne

W obszarze interwencji „zagrożenia poważnymi awariami" na terenie powiatu pilskiego w latach 2017-2018 wykonano 16 zadań, z którym większość realizowana była bezkosztowo. Starosta Pilski w roku 2016 powołał Zespół Zarządzania Kryzysowego Starosty Pilskiego który nadzoruje działalność organów administracji publicznej będącej elementem kierowania bezpieczeństwem narodowym, która polega na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowaniu w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, usuwaniu ich skutków oraz odtwarzaniu zasobów i infrastruktury krytycznej Zapobieganie poważnymi awariom odbywa się poprzez współpracę powiatu z gminami i jednostkami bezpieczeństwa

4.11. Działania Systemowe

Zadaniem działań systemowych jest stymulowanie zrównoważonego rozwoju powiatu oraz wspomaganie realizacji zadań z nim związanych. Edukacja ekologiczna oraz uwzględnianie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym stanowią podstawę do kształtowania właściwych podstaw i wiedzy na temat ochrony środowiska. W tabeli poniżej przedstawione zostały wszystkie zadania systemowe zrealizowane w latach 2017-2018 na terenie powiatu pilskiego.

Tabela 24. Realizacja zadań systemowych w latach 2017-2018

Lp.	Zadanie	Jednostka wdrażająca	Koszty poniesione w 2017 r. [zł]	Koszty poniesione w 2018 r. [zł]	Źródło finansowania	Stopień wykonania zadania
Edukacja ekologiczna						
1.	Prowadzenie zajęć edukacyjnych w oparciu o system ścieżek, promowanie i dofinansowywanie form edukacji w terenie	Gmina Kaczory	5500	7300	b.d.	Zadanie zrealizowane
2.	Aktywne współorganizowanie akcji proekologicznych np. Dzień Ziemi, Dzień bez samochodu	Gmina Kaczory	3200	3750	b.d.	Zadanie zrealizowane
3.	Wspieranie i dofinansowywanie konkursów o tematyce ekologicznej	Gmina Kaczory	2350	3200	b.d.	Zadanie zrealizowane
4.	Wspieranie imprez i pikników masowych promujących zagadnienia ochrony środowiska	Gmina Kaczory	1570	2300	b.d.	Zadanie zrealizowane
5.	Inspirowanie i wspieranie finansowe wydawania róznego rodzaju publikacji dotyczących ochrony środowiska, broszur informacyjnych, pomocy edukacyjnych	Gmina Kaczory	3350	5300	b.d.	Zadanie zrealizowane
6.	Prowadzenie zajęć edukacyjnych w oparciu o system ścieżek, promowanie i dofinansowywanie form edukacji w terenie	Miasto i Gmina Łobżenica	31580	57000	środki WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane
7.	Utrzymanie i rozbudowa ścieżek edukacyjnych	Miasto i Gmina Łobżenica		57000	środki WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane

8.	Prowadzenie akcji edukacyjnych promujących właściwe zachowania w środowisku	Starostwo Powiatowe w Pile	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane
9.	Prowadzenie zajęć edukacyjnych w oparciu o system ścieżek, promowanie i dofinansowywanie form edukacji w terenie	Starostwo Powiatowe w Pile	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane
10.	Współorganizowanie rajdów pieszych i rowerowych uwzględniających w programie zagadnienia ochrony środowiska	Starostwo Powiatowe w Pile	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane
11.	Wspieranie i dofinansowywanie konkursów o tematyce ekologicznej	Starostwo Powiatowe w Pile	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane
12.	Prowadzenie akcji edukacyjnych promujących właściwe zachowania w środowisku	Miasto i Gmina Wysoka	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane
13.	Prowadzenie zajęć edukacyjnych w oparciu o system ścieżek, promowanie i dofinansowywanie form edukacji w terenie	Miasto i Gmina Wysoka	b.d.	28507	środki własne, środki WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane
14.	Aktywne współorganizowanie akcji proekologicznych np. Dzień Ziemi, Dzień bez samochodu	Miasto i Gmina Wysoka	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane
15.	Wspieranie i dofinansowywanie konkursów o tematyce ekologicznej	Miasto i Gmina Wysoka	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane

16.	Inspirowanie i wspieranie finansowe wydawania róznego rodzaju publikacji dotyczących ochrony środowiska, broszur informacyjnych, pomocy edukacyjnych	Miasto i Gmina Wysoka	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane
17.	Utrzymanie i rozbudowa ścieżek edukacyjnych	Miasto i Gmina Wysoka	40100	-	środki własne, środki WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane
18.	Aktywne współorganizowanie akcji proekologicznych np. Dzień Ziemi, Dzień bez samochodu	Miasto Piła	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane
19.	Wspieranie i dofinansowywanie konkursów o tematyce ekologicznej	Miasto Piła	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane
20.	Utrzymanie i rozbudowa ścieżek edukacyjnych	Gmina Ujście, Nadleśnictwo Zdrojowa Góra, Nadleśnictwo Sarbia	brak możliwości określenia kosztów	brak możliwości określenia kosztów	środki własne nadleśnictwa Zdrojowa Góra i nadleśnictwa Sarbia	Zadanie zrealizowane
21.	Prowadzenie zajęć edukacyjnych w oparciu o system ścieżek, promowanie i dofinansowywanie form edukacji w terenie	Nadleśnictwo Zdrojowa Góra	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane
22.	Aktywne współorganizowanie akcji proekologicznych np. Dzień Ziemi, Dzień bez samochodu	Nadleśnictwo Zdrojowa Góra	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane
23.	Wspieranie i dofinansowywanie konkursów o tematyce ekologicznej	Nadleśnictwo Zdrojowa Góra	b.d.	b.d.	b.d.	Zadanie zrealizowane
24.	Utrzymanie i rozbudowa ścieżek edukacyjnych	Nadleśnictwo Zdrojowa Góra	18265	22386	b.d.	Zadanie zrealizowane

25.	Inspirowanie i wspieranie finansowe wydawania róznego rodzaju publikacji dotyczących ochrony środowiska, broszur informacyjnych, pomocy edukacyjnych	Nadleśnictwo Zdrojowa Góra	109000	62000	środki własne, środki WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane
26.	Prowadzenie zajęć edukacyjnych w oparciu o system ścieżek, promowanie i dofinansowywanie form edukacji w terenie	Nadleśnictwo Kaczory	8370	5900	środki własne, środki WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane
27.	Wspieranie i dofinansowywanie konkursów o tematyce ekologicznej	Nadleśnictwo Kaczory	2000	5000	środki własne, środki WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane
28.	Utrzymanie i rozbudowa ścieżek edukacyjnych	Nadleśnictwo Kaczory	10330	25880	środki własne	Zadanie zrealizowane
29.	Wspieranie imprez i pikników masowych promujących zagadnienia ochrony środowiska	Nadleśnictwo Kaczory	23000	11160	środki własne, środki WFOŚiGW	Zadanie zrealizowane
30.	Inspirowanie i wspieranie finansowe wydawania róznego rodzaju publikacji dotyczących ochrony środowiska, broszur informacyjnych, pomocy edukacyjnych	Nadleśnictwo Kaczory	4190	550	środki własne	Zadanie zrealizowane
Uwzględnianie aspektów ekologicznych w planowaniu przestrzennym						
1.	Przestrzeganie wymagań przepisów ochrony środowiska przy konstruowaniu planów przestrzennego zagospodarowania	Miasto i Gmina Łobżenica	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie zrealizowane
2.	Konsekwentne przestrzeganie rozdzielności lokalizacji przedsięwzięć, które mogą pogorszyć jakość środowiska od terenów rekreacyjnych i turystycznych oraz zabudowy mieszkaniowej	Miasto i Gmina Łobżenica	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie zrealizowane

3.	Opracowanie progów chłonności dla obszarów o wysokich standardach jakości środowisk i uwzględnienie ich w trakcie opracowywania mpzp	Gmina Kaczory	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie zrealizowane
4.	Przestrzeganie wymagań przepisów ochrony środowiska przy konstruowaniu planów przestrzennego zagospodarowania	Gmina Kaczory	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie zrealizowane
5.	Konsekwentne przestrzeganie rozdzielności lokalizacji przedsięwzięć, które mogą pogorszyć jakość środowiska od terenów rekreacyjnych i turystycznych oraz zabudowy mieszkaniowej	Gmina Kaczory	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie zrealizowane
6.	Przestrzeganie wymagań przepisów ochrony środowiska przy konstruowaniu planów przestrzennego zagospodarowania	Miasto i Gmina Wysoka	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie zrealizowane
7.	Konsekwentne przestrzeganie rozdzielności lokalizacji przedsięwzięć, które mogą pogorszyć jakość środowiska od terenów rekreacyjnych i turystycznych oraz zabudowy mieszkaniowej	Miasto i Gmina Wysoka	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie zrealizowane
8.	Przestrzeganie wymagań przepisów ochrony środowiska przy konstruowaniu planów przestrzennego zagospodarowania	Miasto Piła	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie zrealizowane
9.	Opracowanie progów chłonności dla obszarów o wysokich standardach jakości środowisk i uwzględnienie ich w trakcie opracowywania mpzp	Miasto Piła	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie zrealizowane

10.	Konsekwentne przestrzeganie rozdzielności lokalizacji przedsięwzięć, które mogą pogorszyć jakość środowiska od terenów rekreacyjnych i turystycznych oraz zabudowy mieszkaniowej	Miasto Piła	brak kosztów	brak kosztów	-	Zadanie zrealizowane

5. Analiza wskaźników monitorowania

Podstawą monitoringu realizacji Programu ochrony środowiska jest sprawozdawczość oparta na wskaźnikach odzwierciedlających stan środowiska przyrodniczego. Przy opracowaniu raportu przenalizowano zmiany na terenie powiatu pilskiego, które zachodziły w obrębie głównych wskaźników stanu środowiska wskazanych również w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Pilskiego na lata 2016-2020. Wyniki analizy przestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 25. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pilskiego

Lp.	Wskaźnik monitorowania POŚ	Wartość bazowa (2016 r.)	Wartość wskaźnika		Trend zmian
			2017	2018	
1.	Ocena jakości powietrza – klasa strefy	C	C	C	Trend zerowy
2.	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych	53 911,27 ha	53 897,79 ha	53 897,84 ha	Spadek
3.	Ilość obiektów poddanych ochronie	173	173	173	Trend zerowy
4.	Wielkość zalesionej powierzchni	37 325,81 ha	37 310,07 ha	37 340,54 ha	Wzrost
5.	Wielkość obszarów poddanych rekultywacji	-	b.d.	b.d.	-
6.	Wielkość obszarów na których podjęto działania związane z modernizacją systemów melioracji	-	b.d.	b.d.	-
7.	Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	147 Mg/rok	144 Mg/rok	138 Mg/rok	Spadek
8.	Ilość mieszkańców korzystających z zmodernizowanych systemów grzewczych	-	b.d.	b.d.	-
9.	Powierzchnia dachów z wymienionymi pokryciami azbestowymi	-	b.d.	b.d.	-
10.	Powierzchnia modernizowanej nawierzchni dróg	-	b.d.	b.d.	-
11.	Poziom hałasu L_{AeqN}	-	Brak pomiarów	Brak pomiarów	-
12.	Natężenie pola elektromagnetycznego	0,63 V/m	Brak pomiarów	0,4	Spadek
13.	Liczba cieków zagrożonych powodzią	2	2	2	Trend zerowy
14.	Liczba JCWP, których stan oceniono jako dobry	3	Brak dokładnych badań		-
15.	Liczba JCWPd, których stan oceniono jako dobry	4	4	4	Trend zerowy
16.	Zużycie wody na 1 mieszkańca	35,0 m^3	35,1 m^3	36,4 m^3	Wzrost
17.	Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	81,6%	82,7%	82,7%	Wzrost
18.	Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	597,9 km	598,2 km	600,7 km	Wzrost

19.	Kontrole dot. wydobycia kopalin z zgodności z koncesją	b.d.	3	1	-
20.	Liczba badań gleb wykorzystywanych rolniczo	-	0	0	Trend zerowy
21.	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji	-	b.d.	b.d.	-
22.	Ilość odpadów zebranych w ciągu roku	-	46 581,40 Mg	46 713,57 Mg	Wzrost
23.	Ilość zebranych selektywnie odpadów	b.d.	8 659,23 Mg	9 076,20 Mg	Wzrost
24.	Ilość zlikwidowanych dzikich wysypisk	0	17	19	Wzrost
25.	Ilość azbestu pozostała do unieszkodliwienia	b.d.	b.d.	b.d.	-
26.	Nasadzenia drzew i krzewów	421 szt. drzew 4 924 szt. krzewów	208 szt. drzew 3 853 szt. krzewów	205 szt. drzew 5 719 szt. krzewów	Wzrost
27.	Wskaźnik lesistości	28,7%	28,7%	28,7%	Trend zerowy
28.	Liczba zdarzeń mogących powodować poważną awarię	0	0	0	Trend zerowy

Źródło: opracowanie własne

6. PODSUMOWANIE

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pilskiego obejmuje lata 2017-2018. Głównym celem opracowania jest analiza realizacji zadań, które były zaplanowane do wykonania w zakresie poprawy stanu środowiska na terenie powiatu. Przedstawiono również tendencję zachodzących zmian w oparciu o wskaźniki monitorowania POŚ.

Raport opiera się o dane powszechnie dostępne, publikowane przez Główny Urząd Statystyczny, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska oraz dane uzyskane z instytucji zobowiązanych do udostępnienia informacji o środowisku.

W celu ukazania faktycznej tendencji zmian, zmiany w poszczególnych obszarach środowiska przedstawiono w zestawieniu z rokiem 2016.

Łączne koszty poniesione na zadania z zakresu ochrony środowiska ukształtowały się na poziomie ok. 52 886 364,47 zł. W latach 2017-2018 zrealizowano łącznie 145 zadań, które obejmowały 9 obszarów interwencji. Największe środki finansowane skierowane zostały na ochronę klimatu i jakości powietrza a następnie na działania związane z ochroną przed hałasem polegające głównie na modernizacji nawierzchni dróg powiatowych i gminnych. Głównym źródłem finansowania zadań z zakresu ochrony środowiska były środki własne gmin, powiatu, wspierane przez środki unijne.

Tabela 26. Koszty realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska w latach 2017-2018

Obszar interwencji	Liczba wykonanych zadań	Koszty poniesione w latach 2017-2018
Ochrona klimatu i jakości powietrza	20	23 824 431,11 zł
Zagrożenie hałasem	10	19 389 322,00 zł
Pola elektromagnetyczne	7	0,00 zł
Gospodarowanie wodami	13	570 963,96 zł
Gospodarka wodno-ściekowa	17	5 584 456,05 zł
Zasoby geologiczne	3	0,00 zł
Ochrona gleb	13	0,00 zł
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	14	13 190,73 zł
Zasoby przyrodnicze	34	3 207 804,34 zł
Zagrożenie poważnymi awariami	16	296 196,28 zł
SUMA	**147**	**52 886 364,47 zł**

Źródło: opracowanie własne

Spośród wyznaczonych wskaźników monitorowania stanu środowiska na terenie powiatu 7 charakteryzowało się trendem korzystnym.

SPIS RYCIN

Rysunek 1. Położenie powiatu pilskiego na tle województwa wielkopolskiego 8
Rysunek 2. Położenie Powiatu w obrębie mezoregionów 9
Rysunek 3. Mapa hipsometryczna obszaru powiatu pilskiego 15
Rysunek 4. Jednolite części wód powierzchniowych w obrębie powiatu pilskiego 18
Rysunek 5. Lokalizacja Głównych Zbiorników Wód Podziemnych 19
Rysunek 6. Jednolite części wód podziemnych w powiecie pilskim 21

SPIS TABEL

Tabela 1. Gminy powiatu pilskiego z powierzchnią oraz liczbą mieszkańców (stan na rok 2018) 9
Tabela 2. Podstawowe wskaźniki demograficzne Powiatu Pilskiego wg. danych na rok 2018 10
Tabela 3. Zmiany liczby ludności i przyrostu naturalnego w gminach powiatu Pilskiego w latach 2015-2018 10
Tabela 4. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2016-2018 11
Tabela 5. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminach Powiatu Pilskiego 11
Tabela 6. Sieć wodociągowa na terenie powiatu Pilskiego w latach 2016-2018 12
Tabela 7. Charakterystyka zużycia energii elektrycznej w powiecie pilskim w latach 2016-2018 13
Tabela 8. Jednolite części wód powierzchniowych na terenie powiatu pilskiego 17
Tabela 9. Ocena stanu jednolitych części wód podziemnych 21
Tabela 10. Zmiany lesistości na terenie powiatu pilskiego w latach 2016-2018 26
Tabela 11. Tereni zieleni urządzonej w powiecie pilskim 26
Tabela 12. Roczna ocena jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia w strefie wielkopolskiej za rok 2016 28
Tabela 13. Roczna ocena jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia w strefie wielkopolskiej za rok 2017 28
Tabela 14. Roczna ocena jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia w strefie wielkopolskiej za rok 2018 28
Tabela 15. Realizacja zadań z zakresu ochrony klimatu i jakości powietrza w latach 2017-2018 29
Tabela 16. Realizacja zadań z zakresu zagrożenia hałasem w latach 2017-2018 32
Tabela 17. Realizacja zadań z zakresu pól elektromagnetycznych w latach 2017-2018 34
Tabela 18. Realizacja zadań z zakresu gospodarowania wodami w latach 2017-2018 35
Tabela 19. Realizacja zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej w latach 2017-2018 38
Tabela 20. Realizacja zadań z zakresu gospodarowania zasobami geologicznymi w latach 2017-201 40
Tabela 21. Realizacja zadań z zakresu gospodarki odpadami w latach 2017-2018 43
Tabela 22. Realizacja zadań z zakresu ochrony zasobów przyrodniczych w latach 2017-2018 46
Tabela 23. Realizacja zadań z zakresu zagrożenia poważnymi awariami w latach 2017-2018 52
Tabela 24. Realizacja zadań systemowych w latach 2017-2018 55
Tabela 25. Wskaźniki monitorowania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Pilskiego 61
Tabela 26. Koszty realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska w latach 2017-2018 63

WYKAZ SKRÓTÓW

b.d. – brak danych

GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

GUS – Główny Urząd Statystyczny

GZWP – Główny Zbiornik Wód Podziemnych

JCWP – Jednolita Część Wód Powierzchniowych

JCWPd – Jednolita Część Wód Podziemnych

MPEC – Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej

PIG-PIB – Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy

PSP – Państwowa Straż Pożarna

PZDW – Podkarpacki Zarząd Dróg Wojewódzkich

RZGW – Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska